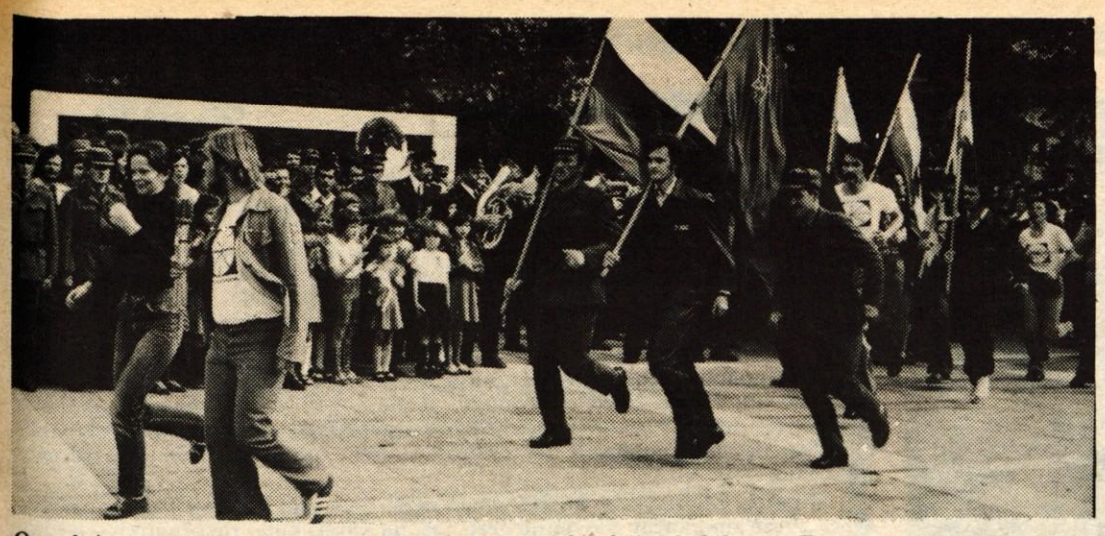

Osrednja prireditev ob sprejemu štafete v kranjski občini je bila na Trgu revolucije v Kranju. – Foto: F. Perdan

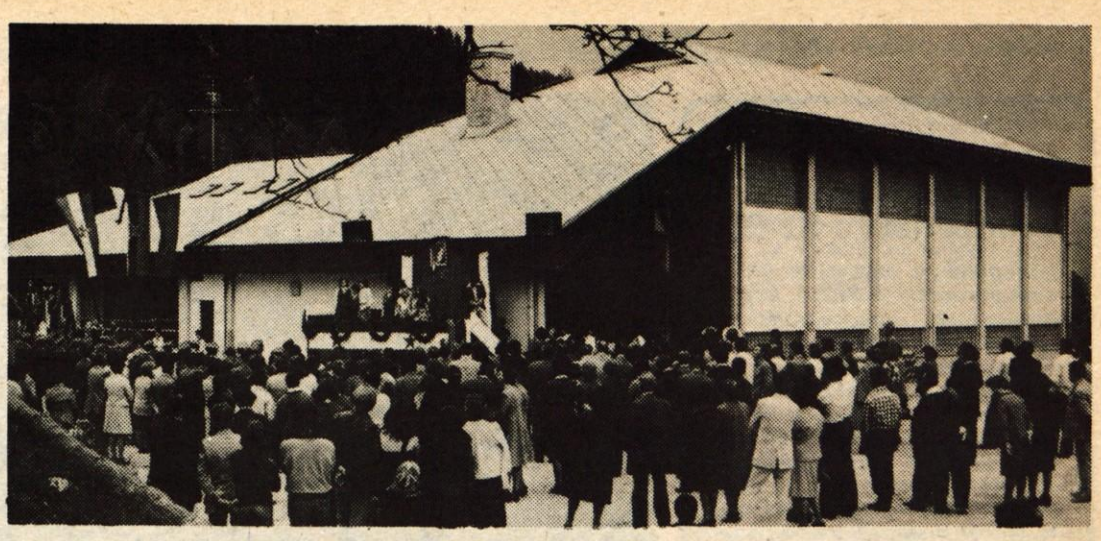

V nedeljo popoldne so v Begunjah odprli novo štirirazredno osnovno šolo. Svečano otvoritev so združili s praznovanjem krajevnega praznika ob 31-letnici osvoboditve Begunj. – Foto: F. Perdan

Leto XXIX. Številka 36

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja ČP Glas Kranj. Glavni urednik Igor Slavec – Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, torek, 11. 5. 1976

Cena: 2 dinarja

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

KATASTROFALEN POTRES V SEVERNI ITALIJI – Pod tem naslovom objavljamo na zadnji strani poročilo o potresu in o škodi, ki jo je povzročil tudi pri nas. Posnetek je z Bohinja, kjer smo bili v soboto. Obala jezera se je nekako od hotela Pod Voglom do kampa pred hotelom Zlatorog pogreznila, na nasprotni strani jezera pa dvignila. Skratka, ta del obale jezera ima posebno na nekaterih krajih precej spremenjeno prejšnjo podobo. – A. Ž. – Foto: F. Perdan

Nova šola v Begunjah odprta

Begunje – »Ko danes slavimo 31-letnico osvoboditve Begunj, beležimo hkrati tudi pomembno delovno zmago. Odpiramo eno najlepših, sodobnih in modernih šol v Sloveniji, ki smo je težko pričakovali. Ne le v krajevni skupnosti, vsi občani in delovni ljudje v radovljiški občini smo lahko ponosni na ta objekt, v katerem je delovni kolektiv Elana brezplačno opremil sodobno telovadnico in v katerem je varstvo za 50 predšolskih otrok. Vsem, ki so kakorkoli pomagali in prispevali, da smo zdaj tudi v Begunjah dobili načrtovano šolo, zato iskrena hvala,« je v nedeljo, 9. maja, na svečani otvoritvi poudaril predsednik skupščine krajevne skupnosti Begunje Janez Janc.

Malo pred napovedano otvoritvijo ob tretji uri popoldne so se ob šoli zbrali številni krajani in gostje. Otvoritev šole je bila namreč osrednja prireditev ob letošnjem krajevnem prazniku Begunj. Slavijo ga vsako leto 4. maja, ko so bile pred 31. leti Begunje osvobojene.

Nova štirirazredna osnovna šola pomeni pomembno pridobitev za ta del radovljiške občine. Tako je s to šolo izpolnjen program, za katerega so se odločili prebivalci radovljiške občine na referendumu o samoprispevku. Hkrati pa ta šola pomeni tudi nadaljevanje programa gradnje vzgojnovarstvenih in izobraževalnih objektov, ki so si ga v občini zadali lani. Tudi ta program uspešno uresničujejo. Tako je bila v Bohinjski Bistirici dograjena šola s telovadnico in vrtcem, dograjene so bile vse telovadnice pri novih šolah, lani so odprli vrtec v Radovljici in kmalu ga bodo odprli tudi v Kropi. »Program, ki nas še čaka, ni majhen. Vendar sem prepričan, da ga bomo uresničili,« je na otvoritvi šole povedal predsednik občinske skupščine inž. Polde Pernuš. Še letos je predviden začetek gradnje vrtca na Bledu in najbrž tudi v Lescah. Potem sta na vrsti še vrtca v Stari Fužini in v Ovsišah oziroma v krajevni skupnosti Podnart in nazadnje še gradnja posebne osnovne šole v Radovljici.«

Za nedeljsko otvoritev šole, kjer bo v kratkem, kot zagotavljajo, urejena tudi okolica in cesta, so pripravili zanimiv kulturni program. Nastopili so učenci osnovne šole, člani osnovne organizacije ZSMS iz Begunj, moški pevski zbor A. T. Linhart iz Radovljice, pevec Rajko Koritnik in godba na pihala iz Gorij. Šolo pa je odprl domačin Anton Kralj.

A. Žalar

Tudi letos številna udeležba

V nedeljo se je v Ljubljani končal jubilejni 20. pohod po poteh partizanske Ljubljane, ki je znova privabil številne udeležence, saj je letos nastopilo v vseh disciplinah več kot 80.000 ljudi. V soboto je bil množični pohod, v nedeljo pa so tekmovale ekipe na tekmovalnem pohodu. Tudi letos so na tej tradicionalni prireditvi nastopili številni športniki z Gorenjske in dosegli v tekmovalnem pohodu nekaj lepih uspehov. Medtem ko je prvi dan potekel v lepem vremenu, pa je v nedeljo nastopajoče motil dež. Letos je bil izredno številen tudi nastop tabornikov, ki so sprejeli med goste številne prijatelje iz drugih republik.

V tekmovalnih disciplinah so bili najboljši: v teku prijateljstva Kolumbijec Mora, v partizanskem maršu je med moškimi zmagal Kladivar, med ženskami ekipa Visoke šole za telesno kulturo, na kolesarskem kriteriju mladih pa je bil najuspešnejši Bernik. V moškem partizanskem maršu se je z Gorenjske najbolje uvrstila ekipa smučarskega kluba Triglav, ki je zasedla 7. mesto, na 9. mesto pa se je uvrstilo planinsko društvo Škofja Loka. V ženski konkurenci pa se je izkazalo planinsko društvo Škofja Loka, ki je zasedlo 4. mesto. V štafetnih tekih 3 x 1000 m je v konkurenci osnovnih šol zmagala OŠ Prežihov Voranc Ravne, medtem ko je ŠŠD France Prešeren Kranj osvojil odlično 2. mesto. Tekmovalci ŠŠD F. Prešeren so povedli, vendar so vodstvo med 50 ekipami morali nato prepustiti Ravenčanom. V konkurenci osnovni telesnokulturnih organizacij je zmagal atletski klub Triglav, med vojnimi poštami pa Tolmin. Med srednjimi šolami je bila najboljša Gimnazija Ravne, 2. mesto pa je osvojila ekipa ŠŠD J. Peternelj Škofja Loka, medtem ko je bil Šolski center Iskra Kranj 4., Gimnazija Kranj pa 5. V ženski konkurenci, kjer so tekmovale ekipe osnovnih šol 3 x 600 m, je bila 1. OŠ Postojna, na 4. mesto pa se je uvrstila ekipa OŠ Lucijan Seljak Kranj.

J. J.

Obisk poljske delegacije

Škofja Loka – V petek, 7. maja, je obiskala Škofjo Loko delegacija LR Poljske. Sestavljali so jo člani poljskega konzularnega predstavništva v SFRJ. Predstavniki skupščine občine Škofja Loka in občinskih družbenopolitičnih organizacij so goste iz prijateljske Poljske sprejeli v prostorih občinske skupščine. Po uvodnih pogovorih so se gostje in gostitelji napotili na Praprotno v Selški dolini, kjer je poljska delegacija položila venec na grob poljskega partizana, borca Prešernove brigade, Tadeusza Szadowskega-Toma. Poljak Tomo je namreč s še dvema soborcema leta 1944 padel v Selški dolini. Na spominski svečanosti so Škofjeločani in domačini ter pripadniki JLA izvedli tudi krajši kulturni program.

Poljski konzul je med obiskom v Škofji Loki izročil tudi visoko poljsko odlikovanje – srebrni red za zasluge LR Poljske – znanemu jugoslovanskemu filmskemu režiserju Milanu Ljubiču. Odlikovanje je bilo podeljeno za velike zasluge pri sodelovanju na področju kulture med LR Poljsko in SFRJ. Milan Ljubič je namreč posnel kar dva filma, ki prikazujeta sodelovanje Poljakov v naši narodnoosvobodilni borbi.

-jg

Proslava ob 100-letnici rojstva Ivana Cankarja

LJUBLJANA – Na osrednji proslavi ob 100-letnici rojstva Ivana Cankarja so se v soboto, 8. maja, zbrale v hali Tivoli v Ljubljani številne delegacije slovenskih občin. Med udeleženci proslave je bil tudi sekretar izvršnega komiteja ZKJ Stane Dolanc, medtem ko sta v slavnostnem govoru spregovorila Edvard Kardelj, predsednik odbora za proslavo 100-letnice rojstva Ivana Cankarja pri republiški konferenci SZDL Slovenije, ter Bratko Kreft, podpredsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Edvard Kardelj je govoril o Cankarju kot velikem slovenskem pisatelju in revolucionarju, Bratko Kreft pa o Cankarju kot pisatelju izjemnih kulturnih vrednot.

Po odrski zasnovi in režiji Jožeta Babiča, dramaturgiji Primoža Kozaka, po scenografiji Petra Skalarja so igralci vseh slovenskih dramskih gledališč uprizorili Cankarjevo delo Hlapec Jernej in njegova pravica. Izredno predstavo, predvsem pa igro glavnega igralca Poldeta Bibiča, so gledalci toplo sprejeli in jo nagradili z dolgotrajnim ploskanjem.

D. S.

Povsod veselo in svečano

Stafeta mladosti, ki je svojo pot po Jugoslaviji začela 1. aprila v Brčkem, je v soboto in nedeljo potovala po Gorenjskem. V soboto popoldne so jo cerkljanski mladinci na Kladju predali škofjeloškim, ki so jo nato ponesli prek Poljanske doline, Škofje Loke in Sore do Medvod, kjer so jo predali mladim iz občine Ljubljana Šiška. Proslave ob sprejemu štafete so pripravili v Gorenji vasi in Poljanah, osrednja prireditev pa je bila v Škofji Loki.

Kranjski mladinci so jo od ljubljanskih sprejeli v nedeljo zjutraj pri Vodicah. Osrednja proslava ob sprejemu štafetne palice v kranjski občini je bila na Trgu revolucije v Kranju. Kranjčani so štafeto ponesli proti Tržiču in jo pri Zadragi izročili tržiškim kolegom. Osrednja slovesnost ob sprejemu je bila v Tržiču pred paviljonom NOB. Na tej prireditvi so sprejeli tudi lokalni štafeti – ljubeljsko in storžiško.

Od Završnice naprej so štafeto nosili jeseniški mladinci. Še pred tem pa je potovala skozi radovljiško občino, kjer so ji v vseh večjih krajih mladina, šolarji in drugi pripravili svečane sprejeme.

V Mojstrani sta se zvezni priključili tudi štafeti s Triglava in Jalovca. Nosili so ju mladi alpinisti. Jeseniški mladinci so štafeto ponesli do prelaza na Vršiču, kjer so jo v zgodnjem popoldnevu predali mladim s Primorskega.

-lb

Glas na Kokrici

Iz programa naše akcije pod naslovom Glas prihaja k vam nam je ostal še obisk v eni od krajevnih skupnosti v kranjski občini. Odločili smo se, da bomo obiskali tokrat krajevno skupnost Kokrica. Zakaj ravno to krajevno skupnost? Med drugim tudi zato, ker je to ena največjih tako imenovanih izvenmestnih krajevnih skupnosti v kranjski občini. V naseljih Kokrica, Mlaka, Bobovek, Ilovka, Srakovlje in Tatinc živi okrog 3000 prebivalcev.

Naš obisk, ki bo veljal predvsem krajanom, se bo začel že v petek, 14. maja, popoldne, ob 19. uri pa se bomo potem srečali v kulturnem domu Franca Mraka. Prepričani smo, da boste prišli na to srečanje, kjer se bomo z vami – prebivalci krajevne skupnosti, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in društev ter krajevne skupnosti pogovorili o načrtih, težavah, problemih, potrebah, pa seveda tudi o uspehih. Kot vemo, tudi slednjih v krajevni skupnosti v zadnjem času ni bilo malo. Mimogrede pa se boste med našim obiskom in srečanjem lahko tudi naročili na Glas ali pa oddali mali oglas. V petek torej na svidenje v kulturnem domu na Kokrici.

A. Ž.

Naročnik:

PRVI MEDNARODNI SEJEM MALEGA GOSPODARSTVA V KRANJU OD 7. DO 14. MAJA

Novi podpredsednik predsedstva SFRJ

V petek je bila v Beogradu seja predsedstva SFRJ, ki ji je predsedoval predsednik republike Josip Broz Tito. Za novega podpredsednika so na tej seji izvolili Vidoja Žarkovića, člana predsedstva SFRJ in SR Črne gore. Funkcijo bo opravljal eno leto in sicer od 16. maja letos dalje. Novega podpredsednika so izvolili zato, ker je v skladu z ustavo sedanjemu predsedniku predsedstva SFRJ dr. Vladimiru Bakariću potekel enoletni mandat.

Predsednik Tito na obisku v Grčiji

Predsednik republike Josip Broz-Tito je v ponedeljek z ženo Jovanko odpotoval na uradni in prijateljski obisk v Grčijo, kamor sta ga povabila predsednik republike Konstantin Casos in premier Konstantin Karamanlis. Pogovori med štiridnevnim obiskom bodo posvečeni predvsem mednarodnim problemom in odnosom med državama.

Vlak bratstva in enotnosti

V tridesetih občinah zahodne Srbije, Šumadije in Pomoravja so sklenili z organizacijskimi pripravami za letošnjo manifestacijo Vlak bratstva in enotnosti, ki se bo začela v Kraljevu. Več kot 1000 občanov skrbskih občin se bo odpeljalo v goste k prijateljem v Maribor in okolico. Pokrovitelj vlaka te manifestacije bratstva in enotnosti je zvezna konferenca SZDL Jugoslavije.

50 let radia Zagreb

Kolektiv radia Zagreb je slovesno počastil 50. obletnico svoje ustanovitve in dela s slavnostno sejo delavskega sveta. Članom tega delovnega kolektiva je čestital tudi predsednik sabora SR Hrvatske dr. Ivo Perišin. S slavnostne seje so poslali pozdravno pismo pokrovitelju proslave predsedniku republike Josipu Brozu-Titu.

Razprava o pravicah skupnosti

Razprava o odnosih z Avstrijo in posebej o stanju slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem se je na petkovi seji komisije za mednarodne odnose skupščine SR Slovenije iztekla v ugotovitev, da načrti avstrijske vlade – načrt preštevanja manjšine in zakon o narodnostnih skupnostih – niso načrti za povečevanje, temveč za omejevanje pravic manjšine.

Ribnica je praznovala

Letos je krajevna skupnost Ribnica prvič praznovala svoj krajevni praznik, 5. maj. Na ta dan, leta 1945, je bila Ribnica dokončno osvobojena. Praznovanje krajevnega praznika so združili s praznovanjem 100-letnice Cankarjevega rojstva in 35-letnice ustanovitve OF za ribniško območje. Ob tej priložnosti so podelili priznanja 14 aktivnim občanom ter osnovni šoli Ribnica in moškemu pevskemu zboru Ribnica.

Preizkus pripravljenosti

Tisoč dvesto dijakov mariborske srednje tehnične šole, tekstilne, strojne in elektro stroke, je imelo v petek pouk na obronkih Kalvarije. Zgodaj zjutraj jih je iz klopi vrgel alarm in že v nekaj minutah so bili na zbornih mestih, kjer so nadaljevali pouk. Vajo so šole pripravile v sodelovanju z oddelkom za narodno obrambo SO Maribor, vojaki, gasilci, Rdečim križem, taborniki in z vsemi tistimi, ki bi imeli vlogo v morebitnem vojnem stanju.

V počastitev dneva zmage je krajevna organizacija ZZB NOV Vodovodni stolp iz Kranja v sodelovanju z garnizijo iz tega mesta pripravila v petek, 7. maja proslavo. Praznovanje se je začelo z ogledom muzeja Prešernove brigade in drugih prostorov v katerih živijo in delajo vojaki. Sledil je kulturni program v katerem so sodelovali: pevski zbor Tugo Vidmar, učenci osnovne šole Simon Jenko, recitatorji in folklorna skupina Sava. Slavnostni govornik je bil starešina Stevo Bura, ki je v svojem govoru opisal zadnje boje naše armade za dokončno osvoboditev naše domovine. Prireditev se je sklenila s partizanskim kolom, ki so ga skupaj zaplesali vojaki in člani ZZB NOV.
V soboto, 8. maja pa je bilo v domu JLA v Kranju družabno srečanje. (lb) – Foto: F. Perdan

V petek dopoldne je bila na obisku v kranjski občini štiričlanska delegacija republiške konference socialistične zveze Bosne in Hercegovine, ki se je kot gost republiške konference SZDL Slovenije mudila na obisku v naši republiki. Člani delegacije, ki jo je vodil predsednik republiške konference SZDL Bosne in Hercegovine Mićo Rakić, so se s predstavniki družbenopolitičnih organizacij in kranjske občinske skupščine pogovarjali o družbenopolitičnem življenju in delu ter samoupravni organiziranosti v občini. Predstavniki kranjske občine so jih seznanili tudi z značilnostmi občine. Nato pa je delegacija obiskala tudi krajevno skupnost Naklo, kjer so se še posebej zanimali za problematiko na področju kmetijstva. Na sliki: Pogovori s predstavniki kranjske občine. – A. Ž. – Foto: F. Perdan

Otvoritev televizijskega centra

Ljubljana – Radio televizija Ljubljana bo v počastitev letošnjega tedna radia v času od 10. do 15. maja pripravila več prireditev in koncertov. V četrtek, 13. maja, pa bodo slovesno odprli tudi nov ljubljanski televizijski center.

V novem televizijskem centru so v teku zadnja dela pri opremljanju studiev za oddajanje televizijskega programa ter drugih prostorov, ki so nujno potrebni za nemoteno delo. Vse tehnične naprave so že montirane in poskusno že tudi obratujejo. Večino opreme je priskrbela znana nizozemska tovarna »Philips«. Strokovnjaki te tovarne so tudi izdelali načrte za opremo centra. Treba pa je povedati, da je trenutno končana šele prva faza gradnje novega TV centra. Opremiti bo namreč potrebno še celo vrsto studiev in prostorov.

Ves program iz novega ljubljanskega TV centra bo predvajan v barvni tehniki. Precej opreme za center so televizijci izdelali v svojih delavnicah in laboratorijih. Prav tako pa tudi aparature montirajo tehniki in inženirji RTV Ljubljana – TOZD laboratoriji. A. K.

Srečanje jugoslovanskih tabornikov

Ljubljana – Prireditvam v počastitev dneva zmage in obletnice osvoboditve Ljubljane so se pridružili tudi slovenski taborniki, ki so se zbrali v soboto, 8. maja v Tivoliju in povabili v goste tudi tabornike iz drugih republik in pokrajin. Na srečanju se je zbralo okrog 3000 tabornikov. Posameznim odredom so podelili naziv »partizanski odred«, kar je najvišje taborniško priznanje. Po srečanju je odšlo precej tabornikov na tolminsko, kjer pomagajo v potresu prizadetemu prebivalstvu postavljati šotore. -jk

Jesenice

V četrtek, 6. maja, se je pri občinski konferenci ZSMS sestala komisija za informiranje in propagando. Člani so se največ pogovarjali o posebni številki glasila Horizont, ki bo izšel v sklopu praznovanja meseca mladosti na Jesenicah. Ta številka bo posebno pestra, saj bo v posameznih člankih zajet utrip dela jeseniške mladinske organizacije v obdobju po IX. kongresu. V številki bo tudi kulturna priloga, s katero bo uredniški odbor Horizonta dal skromen prispevek praznovanju 100-letnice rojstva Ivana Cankarja. Na četrtkovi seji so se člani komisije med drugim še dogovorili, da bodo zaradi obsežnosti nekaterih akcij kadrovsko okrepili komisijo. J. R.

Na Jesenicah bo danes, 11. maja, redna seja občinske konference ZKS Jesenice, na kateri bodo razpravljali o idejnopolitičnih osnovah zakona o združenem delu ter ocenili samoupravno organiziranost združenega dela v občini Jesenice ter o nalogah komunistov v javni razpravi o zakonu o združenem delu. D. S.

V petek, 14. maja, bo na Jesenicah razširjena seja predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije Jesenice, na kateri bodo razpravljali o gospodarstvu občine v lanskem letu, o gospodarstvu glede na uveljavitev zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev ter o nekaterih drugih vprašanjih. D. S.

Kranj

Včeraj, 10. maja, se je v Kranju na osmi redni seji sestal izvršni odbor občinske konference socialistične zveze. Obravnavali so predlog zaključkov o akcijski usmerjenosti socialistične zveze, razpravljali o posojilu za ceste in o predlogu poslovnika medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko.

Na 98. redni seji se bo danes sestal izvršni svet kranjske občinske skupščine. Na dnevnem redu je razprava o osnutku dogovora o temeljih družbenega plana Slovenije za obdobje do 1980. leta, predlog odredbe o določitvi marž za živila v prodaji na drobno in predlog odredbe o zvišanju stanarin.

V petek, 14. maja, se bo v Kranju na 17. redni seji sestalo predsedstvo skupščine gorenjskih občin. Razpravljali bodo o osnovah regionalnega srednjeročnega načrta in o izvajanju programa poravnave obveznosti med uporabniki družbenih sredstev na območju petih občin Gorenjske. Na dnevnem redu pa je tudi stališče kranjske občinske skupščine glede stroškov skupščine gorenjskih občin. A. Ž.

Radovljica

Na zadnji seji radovljiške občinske skupščine konec aprila je bilo delegatom predloženo tudi poročilo o gospodarjenju v občini v minulem letu. Kratka ocena je, da je radovljiško gospodarstvo lani sicer izpolnilo načrtovane programe, vendar pa so bili le-ti nižji od poprečnih v republiki. Ugodnejše rezultate kot v slovenskem poprečju so zabeležili pri devizni plačilni bilanci. Vendar ta ob koncu leta prav tako ni bila tolikšna kot je kazalo ob polletju. Delegati so nato sklenili, da se morajo v radovljiškem gospodarstvu lotiti resnih ukrepov, da ne bi še naprej beležili padec produktivnosti, rasti proizvodnje in dohodka. Od delovnih organizacij pa bodo letos zahtevali, da občinskim službam redno pošiljajo podatke o periodičnih obračunih. A. Ž.

Škofja Loka

Danes ob 12. uri bo v Škofji Loki seja izvršnega sveta skupščine občine Škofja Loka. Člani izvršnega sveta bodo pregledali in potrdili sklepe 68. seje ter razpravljali o osnovah dopolnitev srednjeročnega načrta razvoja občine Škofja Loka v letih 1976 do 1980 in o prošnjah za gradnjo stanovanjskih hiš na področju škofjeloške občine. -jg

Tržič

Pretekli teden so v Tržiču ustanovili klub brigadirjev, ki je bil osnovan na pobudo štaba za mladinske delovne brigrade pri OK ZSMS in združuje nekdanje in sedanje brigadirje. Naloga kluba bo predvsem širjenje brigadirske misli, organiziranje srečanj brigadirjev in evidentiranje kandidatov za mladinske delovne akcije. Klub vodi Franc Bertalanič. Ustanovitev kluba brigadirjev je uspelo. Zanjo so organizatorji pripravili razgiban kulturni program. Žal na prireditvi ni bilo srečati za letošnje mladinske delovne akcije evidentiranih mladink in mladincev, ki jih je skupno 46.

V počastitev 35. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte je mladinska organizacija na osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici pri Tržiču pripravila kviz, na katerem so učenci osmih razredov odgovarjali na vprašanja o zgodovini in sedanjosti Tržiča. Prireditev je ugodno ocenila tudi OK ZSMS in takšno dejavnost priporočila drugim osnovnim mladinskim organizacijam. M. Valjavec

Delegati zborov tržiške občinske skupščine so na zasedanju, ki je bilo v sredo in v četrtek, razpravljali o poročilu o delu delegatov Slovenije v zveznem zboru skupščine SFRJ. Poročilo je na zasedanju pojasnil delegat zveznega zbora Tone Jurjevčič iz Bombažne predilnice in tkalnice Tržič. Še posebej je opozoril na slabo povezavo med občinami in republiko ter pičlo pomoč strokovnih služb skupščine in organizacij združenega dela in samoupravnih organov. -jk

V KRANJU ODLIKOVANJA IN NAPREDOVANJA REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN – V petek popoldne je predsednik kranjske občinske skupščine Tone Volčič podelil 14 rezervnim vojaškim starešinam odlikovanja predsednika Tita. Džuro Držak je bil odlikovan z redom bratstva in enotnosti s srebrnim vencem, Ivan Grašič in Matevž Oman z redom dela s srebrnim vencem, Franc Bogataj in Marjan Gantar z redom za vojaške zasluge s srebrnimi meči, Darjo Čermelj, Miroslav Debevc, Franc Gorjanc, Rudolf Hlebš ml., Valentin Hvala, Peter Kukovica, Stanislav Markelj, Peter Pečnik in Veljko Vitas pa z medaljo za vojaške zasluge. Sekretar občinskega odbora ZRVS Kranj Aleksander Ravnikar pa je razglasil napredovanja vojaških starešin. Janko Prezelj je napredoval v čin polkovnika, Jože Repič v čin podpolkovnika, Aleksej Ignaščenko pa v čin majorja. V čin kapetana prvega razreda je napredovalo 6 rezervnih starešin, v čin kapetana 14 starešin in v čin poročnika 13 rezervnih vojaških starešin. V kulturnem programu so sodelovali oktet Sava, recitator Janez Dolinar in učenci osnovne šole Lucijan Seljak, ki so ob glasbi in slikah brali odlomke iz Cankarjevih del. Na fotografiji: Tone Volčič izroča Džuru Držaku visoko odlikovanje red bratstva in enotnosti s srebrnim vencem. V sredini sekretar občinskega odbora ZRVS Kranj Aleksander Ravnikar. (jk) – Foto: F. Perdan

Zbor nakelskih zadružnikov

Naklo – Zadružniki temeljne zadružne enote Naklo so se zbrali na I. občnem zboru, na katerem so najzaslužnejšim podelili odlikovanja predsednika republike Tita. Prejeli so jih Alojz Zaplotnik iz Letenc, Janez Drinovec iz Podbrezij in Jože Mali ter Stanko Zaplotnik iz Letenc. Odlikovanci so sodelovali v narodnoosvobodilnem gibanju, po vojni pa so bili med prvimi zadružniki na tem področju. Kljub obilici dela še vedno najdejo čas za družbenopolitično aktivnost. c.

Aprila 162 novih naročnikov Glasa

Kakor že je bil april mesec mrzel, mraz in snežilo je, da je še sedaj, maja, prav prijetne smuke na vseh smučiščih na Gorenjskem, tako moramo reči, da je bilo nam v uredništvu časopisa prav prijetno toplo pri srcu, ko smo z dneva v dan zasledovali gibanje naših naročnikov v tem »nestanovitnem« mesecu. Namreč številka, ki smo jo navedli v naslovu, nam je vsekakor ogrela srce, saj naš vsestranski trud ni bil zaman.

Iz katerih krajev nam je bilo poslano največ novih naročil časopisa?

Vsekakor vodi Tržič z 58 novimi naročniki; sledijo pa »inozemstvo« – 23, Kranj – 15, Radovljica – 12, Begunje – 10, drugi kraji pa se gibljejo med 4 (Jesenice) in 7 (Škofja Loka).

Našim naročnikom ni treba posebej poudarjati našega truda, kako razveseliti vas, naše zveste bralce – trudimo se, da bi bil naš časopis vedno bolj pester in zanimiv, tudi predrago ni to naše skupno glasilo, in ne nazadnje – za vas stare in nove naročnike organiziramo razna zanimiva potovanja v sodelovanju s turističnimi podjetji. Koncem maja bomo izžrebali kar 40 naročnikov za enodnevni izlet po naši slovenski domovini. Ko smo ravno že pri žrebanju in »sreči«, moram povedati, da sem in tja dobimo tudi kako »grozilno« dopisnico, v kateri nam pisec dobesedno žuga: »... sem vaš star naročnik in še nikoli nisem bil izžreban. Če tudi tokrat ne bom, bom odpovedal vaš časopis!« Dragi tovariš kako pa si ti zamišljate pošteno žrebanje? Vsekakor bi vam radi ustregli, toda žreb je žreb, naročnikov imamo 16.000, sedežev v avtobusu pa samo 40! Morda pa le ne čakate samo še na Glasov avtobus? Svetujem, da ne smete takoj vreči puške v koruzo, kajti žrebali bomo še večkrat, in – kaj se ve?! gl. urednik I. S.

Razpisna komisija pri

Almiri Radovljica — TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj, Bohinjska Bistrica

razpisuje po 53. čl. samoupravnega sporazuma o združevanju ter 49. čl. Statuta TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj delovno mesto

vodje TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj, Bohinjska Bistrica

Kandidat za delovno mesto mora poleg splošnih pogojev, določenih z z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori izpolnjevati še:

- **imeti mora višjo strokovno izobrazbo tekstilne smeri in 3 leta prakse na vodstvenih ali sorodnih delovnih mestih, ali**
- **da ima srednje strokovno izobrazbo tekstilne smeri in 5 let prakse na vodstvenih ali sorodnih delovnih mestih.**

Biti mora moralno neoporečen.

Osebni dohodek se obračunava po samoupravnem sporazumu o delitvi osebnih dohodkov, ki zajema oceno delovnega mesta ter ovrednoteno minulo delo.

Kandidati naj predložijo prijave z dokazili, da izpolnjujejo predpisane pogoje v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov: Razpisna komisija pri TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj, Bohinjska Bistrica — Trg svobode št. 2.

Slovenske železarne
Tovarna verig Lesce n. sol. o.
Lesce

na podlagi plana izobraževanja in sklepa odbora za kadrovske zadeve in skupno porabo
razpisuje štipendije
za šolsko leto 1976/1977 na naslednjih šolah:

— upravno administrativna šola	2 štipendiji
— ekonomska srednja šola	1 štipendija
— pravna fakulteta	1 štipendija
— strojna fakulteta	1 štipendija
— tehnična višja šola	1 štipendija

Štipendije bodo podeljene po kriterijih družbenega dogovora o štipendiranju učencev in študentov v občini Radovljica.

Prosilci naj priložijo pravilno izpolnjen obrazec »Prošnja za štipendijo« — obrazec DZS 1,65 in priloge:

- **overjen prepis zadnjega (polletnega) obvestila o uspehu ali potrdilo o opravljenih izpitih**
- **potrdilo o vpisu oziroma frekventacijsko potrdilo za tekoči semester**
- **izjavo, da prosilec ni štipendijsko vezan drugje, razen pri skladu združenih sredstev za štipendiranje in v kateri občini.**

Dokazila o opravljeni šoli oziroma študijskih obveznostih za posamezni letnik bodo prosilci predložili ob podpisu pogodbe.

Prošnje naj nosilci predložijo najpozneje do 31. maja 1976 na naslov: SŽ Tovarna verig Lesce, Alpska 43, Lesce.

Organizacija združenega dela

Slovenijales Alples Železniki

objavlja na podlagi 10. člena samoupravnega sporazuma prosta delovna mesta:

1. **vodje odpreme**
2. **računovodje TOZD**
3. **programerja AOP**
4. **administratorja kadrovsko socialnega oddelka**
5. **saldakontista**

Poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

pod 1.: VŠ izobrazba organizacijske smeri, 4 leta delovnih izkušenj;
pod 2.: VŠ izobrazba ekonomske smeri, 5 let delovnih izkušenj;
pod 3.: VŠ izobrazba računalniške smeri, zaželene so izkušnje;
pod 4.: SS izobrazba administrativne smeri, 3 leta delovnih izkušenj (na delovno mesto se lahko prijavijo tudi izredne učenke, ki dobro obvladajo stojepisje);
pod 5.: SS ekonomske smeri, 3 leta delovnih izkušenj.

Pismene prijave je treba poslati na naslov: Slovenijales Alples Železniki, Kadrovsko socialni oddelek, in sicer v 7 dneh po objavi delovnih mest.

Zaželeno je tudi, da se osebno zglasite v kadrovsko socialnem oddelku, kjer boste dobili obširnejše informacije.

Cestno podjetje v Kranju

objavlja naslednja prosta delovna mesta

1. vodjo obračunske službe
2. geometra

Za zasedbo delovnih mest se zahteva:

pod 1.: uspešno končana gradbena tehniška šola in 3 leta ustrezne prakse v gradbeni operativi in obračunu;
pod 2.: uspešno končana srednja tehniška šola — geodetski oddelek in tri leta ustrezne prakse.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru. Osebni dohodek po samoupravnem sporazumu o delitvi OD.

Interesenti naj pošljejo pismene vloge s kratkim opisom dosedanjega dela in potrebnimi dokazili o izpolnjevanju pogojev v kadrovsko službo podjetja.

Rok za prijavo je 10 dni od dneva objave oziroma do zasedbe delovnih mest.

Prvi mednarodni sejem malega gospodarstva je v petek odprl podpredsednik slovenske skupščine Vladimir Logar. — Foto: F. Perdan

Malo gospodarstvo je pomemben sestavni del celotnega gospodarstva

KRANJ — Na približno 3000 kvadratnih metrih razstavnih površin Gorenjskega sejma v Savskem logu v Kranju so v petek, 7. maja, odprli prvi mednarodni sejem malega gospodarstva. Na prvi tovrstni prireditvi, za katero je nastala pobuda lani ob zaključku sejma obrti in opreme, razstavlja letos prek sto domačih in tujih razstavljavcev. Med njimi je 14 obrtnih podjetij, več industrijskih, trgovskih in obrtnih zadrug, blizu 30 samostojnih obrtnikov, združenje obrtnikov kranjske občine pa se je predstavilo skupaj z 28 člani.

Čeprav je to prvi tovrstni sejem in kot so ugotavljali na otvoritvi, da je začetek precej težak, je vseeno moč zaznati na njem novo vsebino in oblike. Poleg sejma namreč včeraj in danes poteka tudi poseben seminar o vlogi in pomembnosti malega gospodarstva. Razen tega pa na sejmu sodelujejo tudi poklicni šolski centri z Gorenjske, Zavod za šolstvo Kranj in Skupnost za zaposlovanje iz Kranja s posebno razstavo, ki je namenjena učencem osemletk, ki se odločajo za poklic. Vsak dan pa je na sejmu tudi modna revija.

Na petkovi otvoritvi sejma, odprl ga je predsednik slovenske skupščine Vladimir Logar, je bilo poudarjeno, da so bile pri dosedanjem družbenem razvoju pri nas premalo upoštevane vse prednosti in pomen malega gospodarstva. Zato bo to treba v prihodnjem srednjeročnem obdobju nadoknaditi. Malo gospodarstvo je namreč izredno delovno intenzivna dejavnost, za katero ni potrebnih dragih objektov, prispeva pa lahko veliko k zmanjševanju razlik med vasjo in mestom, hkrati pa malo gospodarstvo lahko veliko prispeva h krepitvi celotnega gospodarstva. Prav zato pa pobuda in odločitev Gorenjskega sejma, da z organizacijo tovrstne prireditve spodbudi in opozori na hitrejši razvoj tovrstne dejavnosti v prihodnje zasluži vso pohvalo. A. Žalar

Na sejmu med drugim razstavlja tudi devet gorenjskih poklicnih šol — Foto F. Perdan

Solidarni do samega sebe

Razpisano je javno posojilo za ceste v SRS — Gorenjska bo zbrala 100 milijonov — vsak odrasel Gorenjec z lastnim dohodkom naj prispeva polovico mesečnega dohodka

Kranj — Predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko Janez Varl je vodil regijski posvet predstavnikov družbenopolitičnih organizacij Gorenjske, na katerem so se prisotni dogovorili o skupni politični in organizacijski akciji za izvedbo ljudskega posojila za modernizacijo in izgradnjo slovenskega cestnega omrežja.

Srednjeročni plan za obdobje 1976—80 predvideva:

— modernizacijo 728 km makadamskih cest
— ojačanje 601 km moderniziranih cest
— rekonstrukcijo 216 km cest
— izgradnjo 117 km novih cest od tega 36 km avto cest
— izgradnjo 22 cestnih mostov in
— izgradnjo več podpornih zidov obcestnih počivališč, zavarovanj cestnih prehodov in odpravo več črnih točk.

V javnih razpravah o srednjeročnem planu izgradnje cest v SRS so nanj vse gorenjske občine dale svoja soglasja, posebno še, ker imajo prav ceste na Gorenjskem veliko prioriteto: Karavanke—Djevdjelija Karavanški predor, odcep Naklo—Ljubljana, dalje Razdrto—Ljubljana ter sto in sto km drugih cest!

Gorenjci smo vsekakor močno zainteresirani, da se te ceste čimprej izgradijo, da se stare popravijo in modernizirajo, ker se sicer ne bomo mogli več prosto gibati po tem našem »zamašku«. Zato pozdravljamo ta razpis, ki naj bi omogočil hitrejše reševanje te naše skupne cestne problematike. Prepričani smo, da na Gorenjskem ne bo nobenega zavednega in osveščenega državljana, ki ne bi podpisal posojila v višini polovičnega mesečnega OD! Naša socialistična skupnost in njen vsestranski napredek terjata to solidarnost vseh delovnih ljudi: delavcev, kmetov, obrtnikov in upokojencev ter vseh, ki si z delom ustvarjajo svoj dohodek!

Če bo naša politična akcija dovolj dobro pripravljena in če bodo občinski štabi ter odgovorni delavci zastavili ves svoj ugled in vpliv, potem se nam ni treba bati, da bi naša solidarnost ne dala še večjih rezultatov, posebno še, ker bodo vsi »presežki« nad planirano vsoto 100 milijonv ostali na Gorenjskem! S tem denarjem pa naj bi se uredile ceste kot: obvoznica v Kranjski gori proti Vršiču, križišče pred Iskro v Kranju, ter ceste: Železniki—Petrovo brdo, Trebija—Cerkno in žirovnica—Begunje—Tržič—Golnik—Kranj.

Takoj po 1. maju bo torej stekla akcija za vpis posojila, ki ga bomo lahko vplačali naenkrat ali pa največ v 24 mesečnih obrokih, zanj pa dobili »Obveznico«, v višini vplačanega zneska, ki se bo obrestovala po 10-odstotni letni obrestni meri!

Prebivlaci Gorenjske, zdaj je na nas samih, da prispevamo sredstva za naš lastni hitrejši razvoj, za boljše ceste, za večjo varnost na naših cestah, za hitrejši razvoj vsakega kraja in za skladnejši razvoj SR Slovenije ter njeno boljšo povezavo s svetom! I. S

Referendum na Beli uspel

Z denarjem, zbranim s samoprispevkom, bodo zgradili družbeni center, v katerem bo samopostrežna trgovina, mlekarna, skladišče umetnih gnojil in dvorana s 150 sedeži, in uredili komunalne naprave

Bela — Prebivalci Bašlja, Hraš, Spodnje, Srednje in Zgornje Bele so se na dobro obiskanem referendumu, ki je bil v nedeljo, 9. maja, odločili, da bodo s samoprispevkom zgradili družbeni center, v katerem bodo samopostrežna trgovina, mlekarna, skladišče umetnih gnojil in dvorana s 150 sedeži, in urejevali po vaseh krajevne skupnosti Bela komunalne naprave. Krajani bodo začeli samoprispevek plačevati 1. julija letos, zaključen pa bo 30. junija leta 1981. Po sedanjih izračunih bo družbeni center veljal 1,300.000 dinarjev, komunalne naprave po vaseh pa 645.000 dinarjev.

V krajevni skupnosti Bela bodo s samoprispevkom, ki bo znašal mesečno poldrugi odstotek od osebnih in drugih dohodkov, zbrali 1,050.000 dinarjev. En odstotek od vsakega prispevka ali 66,6 odstotka vsega zbranega denarja, kar bo zneslo 700.000 dinarjev, bodo namenili gradnji družbenega centra, pol odstotka od vsakega prispevka ali skupno 33,4 odstotka zbranega denarja (350.000 dinarjev) pa bodo potrošili za komunalne naprave. Denar za komunalno urejanje se bo porabil v vasi, kjer je bil zbran. -jk

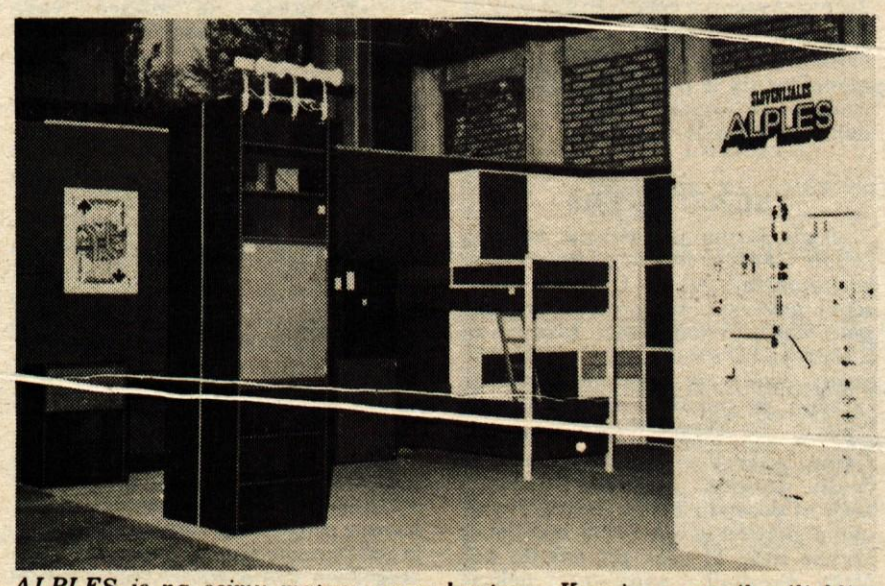

ALPLES je na sejmu matega gospodarstva v Kranju razstavil priljubljen program otroškega pohištva MIHEC v kombinaciji barv zelena—venge in zelena—bela (dobi se še venge — oranžna in oranžna — bela) ter zelo iskan sistem TRIGLAV — dnevna soba v stilni, hrastovi izvedbi in v temni, venge — barvi luženega oreha. Povedali pa so, da se ta sistem dobi še v kombinaciji venge — bela in venge — zelena.

»Revolucionarna, vsebinska sprememba«

»Delavci pri uresničevanju svojega vladajočega položaja v združenem delu in družbi upravljajo svobodno, neposredno in enakopravno v odnosih demokratične povezanosti ter vzajemne odvisnosti in odgovornosti svoje in celotno družbeno delo v organizacijah združenega dela, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbi v celoti,« pravi v temeljnih določbah osnutek zakona o združenem delu, zakona, ki prihaja v kar najširšo javno razpravo med delavce v vse organizacije združenega dela. Z njim naj bi bil seznanjen prav vsak član naše skupnosti, vsak delavec, ki upravlja z vsemi svojimi pravicami in dolžnostmi z družbenimi sredstvi, ki upravlja v svojem, skupnem in splošnem družbenem interesu, si ustvarja pogoje in razpolaga z rezultati svojega dela.

Kako ocenjuje osnutek zakona o združenem delu in razpravo o »mali ustavi« sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko **Ludvik Kejžar?**

»Kaj po vašem mnenju temeljno novega prinaša osnutek zakona?«

»Zakon o združenem delu je revolucionarno zgodovinskega pomena v vsem dosedanjem samoupravnem jugoslovanskem razvoju, je njegovo logično nadaljevanje in daje natančno in zelo konkretno usmeritev za vsebinsko preobrazbo v prihodnje. V dosedanjem razvoju je bil prisoten element odtujitve nad dohodkom, z novim zakonom o združenem delu pa odtujitev ni več mogoča, delavec nujno mora sodelovati, vsi problemi se morajo razreševati ob njegovi volji in prisotnosti. Izhajajoč iz temeljev novega zakona bodo sedanji samoupravni odnosi doživeli temeljito spremembo, saj ni pred nami le vsebinska razprava, temveč spremembe in prilagoditev resničnemu stanju in položaju in prav v tem je tista bistvena, revolucionarna in vsebinska sprememba, ki prihaja z novim zakonom.

Ta zakon dokazuje vsem tistim, ki so govoričili, da je ustava neuresničljiva v sami praksi, da se mora in da se lahko povsem konkretno obravnava ustavna vsebina, širša ustavna vsebina, da se da tudi pravno in vsebinsko uresničiti. Novi zakon je osnova konkretni obravnavi združenega dela, s katerim se praktično uresničuje naša ustava.«

»Kako bo javna razprava o osnutku združenega dela organizirana na Gorenjskem?«

»Resno in temeljito smo se pripravili na organizacijo kar najširše javne razprave o osnutku zakona o združenem delu, občinski sindikalni sveti so nosilci nalog, ki jih bodo uresničevali ob sodelovanju vseh drugih družbenopolitičnih organizacij: Zveze komunistov, Socialistične zveze, Zveze socialistične mladine. Programi so pripravljeni, z uvodnim seminarjem in predavateljskimi aktivi. Na uvodnih seminarjih je tekla razprava o idejnopolitičnih izhodiščih novega zakona, potem je bila organizirana razprava o posameznih vprašanjih kot o dohodku in njegovi delitvi, samoupravnem organiziranju združenega dela, uresničevanju samoupravljanja delavcev v združenem delu in organih samoupravljanja itd. Že smo vodili tudi prvo uvodno razpravo o vsebinski spremembi starega in novega, ob koncu junija bo tekla razprava v vseh temeljnih organizacijah, interesnih skupnostih in na drugih področjih. Tako so v Kranju že organizirali posvet, ki se ga je udeležilo okoli 100 ljudi, programsko pa so pripravljeni tudi na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki, v Tržiču.

Medobčinski svet ZKS za Gorenjsko že pripravlja program, kako naj bi organizirali razpravo tudi v organizacijah, ki imajo regijski značaj kot so GLG (združeno gozdno in lesno gospodarstvo), PTT, zdravstvo in drugi. Prav tako naj bi se v vseh občinah komunisti aktivno vključevali in ustanovili koordinacijske odbore za spremljanje in potek razprave in da obenem ocenijo stanje in ustrezno pomagajo, kjer bi bilo potrebno. Povsod še niso organizirani v temeljnih organizacijah in zato bi bilo potrebno, da bi takšnim posvetili posebno pozornost. Ob koncu septembra pa bi po posameznih občinah podali ocene, kritične ocene poteka javne razprave o osnutku zakona o združenem delu in na osnovi le-teh bi lahko ugotovili, kje naj bi operativno sodelovali.«

»Zadolžitev za uvodne besede na razpravah prevzemata skupaj s sekretarjem medobčinskega sindikalnega sveta Zvonetom Laburo. Kako pa je z ostalim predavateljskim kadrom?«

»Predavatelji so iz posameznih občin in menim, da je izbor primeren. Osnutek zakona bodo ocenili pravniki s svojega strokovnega stališča, v neposredni proizvodnji pa bo potrebno delavcem predstaviti osnovna idejnopolitična izhodišča in preiti na razprave o delovanju samoupravljanja, o morebitnih dopolnilih in korekturah samoupravnega organizma in realno oceniti, kaj povsem konkretnega prinaša novi zakon za posamezne sredine. Po juniju naj bi prešli na razpravo po strokah, ko naj bi pravniki, vodilne in vodstvene strukture podale svojo oceno. Sama vsebina je dovolj zahtevna in predavatelji bodo morali po posameznih področjih prilagoditi določbe novega zakona razmeram v organizacijah in konkretno obravnavati posamezna vprašanja. Tako bo lahko prihajalo do plodnih razprav, do tehtnih zaključkov in tako bomo lahko dosegli namen, ki ga ima kar najširše organizirana javna razprava o osnutku zakona o združenem delu na Gorenjskem.«

D. Sedej

Visoki donosi travnikov

Že vrsto let doživlja naša živinoreja, posebno še govedoreja, težko krizo. Četudi je takšno stanje posledica različnih faktorjev, je najpogostnejši vzrok za nerentabilno govedorejsko proizvodnjo draga ali nekvalitetna krma; draga prehrana – v tistih primerih, ko se čreda krmi pretežno s koncentrati, nekvalitetna pa v primeru, ko živali hranimo s slabo krmo, pridobljeno na izčrpanih in negnojenih travnikih in pašnikih. Če k temu dodamo še prepozno košnjo po cvetenju, potem je katastrofa popolna.

Ko hranimo živali z nekvalitetno voluminozno krmo, ne dosežemo večje produkcije mleka in mesa, toda če proizvajamo pretežno s koncentrati, je ta proizvodnja tako draga, da najpogosteje ne moremo pokrivati stroškov. Dejstvo je, da to krizo lažje prebrodijo tisti, ki krmijo na ceneni, toda nekvalitetni voluminozni krmi. Poudariti je potrebno, da lahko dosežemo visoko produkcijo mleka kot tudi visoke priraste mesa samo s kvalitetno voluminozno krmo in dobro premišljenimi dodatki koncentratov.

To potrjujejo številne izkušnje, pridobljene zadnja leta na govedorejskih posestvih, kjer živali krmijo skoro izključno z voluminozno krmo, pridelano pri pašno-košni tehnologiji. Le živali z nadpoprečno produkcijo dobe še koncentrate. Velika, zelo velika večina posestev pa tako kvalitetne osnovne krme nima. To nam kažejo tudi podatki o poprečnih donosih mrve. Zadnja leta pridelamo v Sloveniji povprečno 31,5 q mrve na 1 ha travniških površin. Temu nizkemu povprečju lahko dodamo še sorazmerno slabo kvaliteto, ker čas košnje redno zamujamo. Posledica je nizek odstotek beljakovin, malo je tudi fosforja in kalcija v senu. Da je kvaliteta osnovne krme slaba, lahko presodimo tudi po nizki proizvodnji mleka, oz. počasnem priraščanju mladih živali. Leta 1975. je bila povprečna letna molznost kontroliranih krav v Sloveniji 2.699 litrov po kravi. Mleko je imelo povprečno 3,73 % masti, od tega pa je bilo oddanega v mlekarne le 1.522 litrov na kravo. Rentabilnost pridobivanja mleka se izboljšuje, in sicer z večanjem proizvodnosti po kravi in je največja tam nekje med 4.000 in 5.000 l. Povprečen prirast mladih živali pa je 140 kg na leto, kar je le 38 dkg na dan, torej daleč od kakršnekoli rentabilnosti.

Zastavimo si vprašanje: Zakaj je tako? Ali stanje lahko spremenimo v doglednem času?

Raziskovanje vzrokov nizke in nekvalitetne produkcije naših travnikov nam pokaže, da je glavni vzrok takšnemu stanju izčrpanost travniških zemljišč, to se pravi nikakršno ali preskromno gnojenje.

Dolgoletno izkoriščanje travnikov, ki traja že stoletja, brez pravega gnojenja, je krivo, da so travniška zemljišča zelo osiromašena.

Zaradi tega so od vseh kmetijskih zemljišč ta tla najbolj izčrpana. To ne potrjujejo le kemijske analize zemlje, temveč tudi rezultati gnojilnih poskusov na travnikih.

Vsi ti rezultati nedvomno kažejo, da je nastopal znaten del kmetijcev proti travnikom kot proti pastorkom. Dejstvo je, da se nam je to maščevalo.

Začarani krog nezadostno rentabilne govedorejske proizvodnje pa ni neprobojen. To opravimo najlažje in najhitreje, če bomo uspeli zagotoviti poceni in kvalitetno krmo s travnikov ali travnega sveta v celoti.

Da dosežemo ta cilj je potrebno:

1. travnike redno, izdatno in pravilno gnojiti,

2. proizvedeno maso pravilno konservirati in smotrno krmiti.

Z rednim in pravilnim gnojenjem donose travnikov zelo lahko podvojimo, včasih celo potrojimo. To so nam pokazali številni poskusi, ki smo jih zaključili ali pa še tečejo po vsej Gorenjski. Ti poskusi kažejo, da nam da vsak kilogram potrošenega gnojila – nitrofoskala 4–6 kg sena. Seveda pa je potrebno dobro gnojene travne površine tudi pravilno in pravočasno koristiti, bodisi s košnjo, bodisi s pašo. Prepozna košnja pomeni tolikšno izgubo, da nam pobere ves dobiček gnojenja (pa še delo moramo dodati povrh). Praviloma moramo gnojene travnike kositi prej, to pa zagotovi večkratno koriščenje v rastni sezoni.

Z ozirom na to, da bolj produktivni travniki dajo večje donose ter da s tem bolje izkoristijo gnojilo, bo na takšnih travnikih bolje dati večje količine gnojila, na slabše produktivnih pa manj. Na obojih bomo delili dozo gnojil na del za osnovno gnojenje in del za dognojevanje.

1. Osnovno gnojenje opravimo z gnojili: 13:10:12 ali 12:12:12 ali 11:11:16. Na dobrih travnikih bomo dali 600–800 kg na 1 ha, na slabših pa le 400–600 kg/ha.

2. Dognojujemo po košnji. Uporabimo nitrofoskal 17:8:9, lahko pa tudi iste, kot smo jih uporabili za osnovno gnojenje. Pri tem se odločamo po kemični analizi zemlje, če smo zemljo dali v analizo. Doze so od 200 kg/ha pa celo do 400 kg/ha.

Živinorejsko veterinarski zavod Gorenjske – Kranj
Kmetijska pospeševalna služba:
Boris Praprotnik, dipl. ing. agr.

Pogovor z Jožetom Avsenikom, dobitnikom »Prvomajske nagrade dela«

Presegli molznost 6000 litrov

Farme krav molznic v Poljčah na Gorenjskem se je že pred leti prijel vzdevek »zloglasna« farma. Zloglasna zato, ker so jo pred desetletjem nameravali opustiti. Nekdanjih 2000 litrov mleka, ki ga je poprečno letno dala vsaka krava, je bilo za rentabilno proizvodnjo vse premalo. Ko je takrat za vodjo farme prišel Jože Avsenik, do tedaj brez praktičnih izkušenj na področju reje živine v družbenem sektorju, a vendarle z diplomo iz pašništva na srednji kmetijski šoli, je le malokdo verjel, da bo taista farma pod njegovim vodstvom zaživela. S svojim prizadevanjem, oprtim na ugotovitve stroke, je ob pomoči kolektiva ter zunanjih sodelavcev (svojega nekdanjega profesorja dr. Fajdige, mag. Antona Dolenca ter drugih), popeljal nekdaj nerentabilno farmo v sam vrh svetovne uspešnosti.

Medtem, ko je bila poprečna letna molznost krave lani 5.800 litrov mleka, letos Poljče že presegajo molznost 6000 litrov na kravo. Dnevno proizvedejo 3.500 litrov mleka, za primerjavo pa naj povemo, da je to približno toliko, kot prodajo konzumnega mleka vsak dan na celotnem območju Jesenic. S samo molznostjo, »le« poprečjem, ki ga tudi sicer dosegajo le redko kje v svetu, pa bi si v Poljčah najbrž ne pridobili tolikšnega ugleda, da jih pogosto obiskujejo učenci in profesorji kmetijskih šol iz Holandije, Zahodne Nemčije, Avstrije, prav tako pa tudi iz vzhodnih, socialističnih držav, Bolgarije, Češkoslovaške in drugod. Pravo uspešnost nam pokaže šele primerjava stroškov na enoto proizvoda, prav ti pa so se, po zaslugi Jožeta Avsenika in njegovih ukrepov, znižali na najnižjo raven.

»Naj nam in vsem bralcem sam pove kaj več o svojem življenjskem delu, za katerega je te dni prejel visoko priznanje,« smo Jožeta Avsenika zaprosili ob obisku. Naši prošnji se je rad odzval, v svoji skromnosti pa bi nam skorajda zamolčal, da je pred leti, za podobne zasluge, že prejel eno izmed odličij dela – Red dela s srebrnim vencem.

KLJUČ USPEHA

»Naša farma je zaživela, ko smo uvedli takoimenovano prosto rejo in košno-pašni sistem. Oboje je med seboj povezano ter povsem prilagojeno našim vremenskim razmeram. Košno-pašni sistem smo uvedli kot pogoj tudi za naše kooperante. Izračun je pokazal, da se najbolj izplača, če travo dvakrat popase živina, enkrat pa jo pokosimo. Če čredo usmerja »električni pastir«, tega ni posebno težko izvesti. Na ta način dosežemo najboljši izkoristek travne ruše, ki nam pri nas da kar 5000 škrobnih enot na hektar površine. To pa je že lep uspeh!«

»Kaj pa potem pomeni pojem prosta reja?«

»To je izraz za način, ko kravam omogočimo prostost. Tudi krave so živa bitja, ki so nekoč prosto živela v naravi. Poizkušamo jim dati toliko svobode, kot se le da! Omogočamo jim hrano, vodo, gibanje ali počitek, vse po njihovi svobodni izbiri. Dokazana je večja krotkost in mirnost krav. Po mojem je ravno prostost eden od odločilnih vzrokov, da krave v takem svobodnem, mirnem okolju, dajejo več mleka, kot bi ga sicer. KŽK ima tak način že povsod in ker se je za uspešnega (in cenenega) pri nas obnesel, ga upravičeno lahko tudi drugod priporočamo.«

»V zvezi s prosto rejo bi radi postavili še eno vprašanje. Tudi v Poljčah ste se odločili za hlev odprtega tipa. Za tovrstne hleve vemo, da na njihov račun so in še dežujejo ostre kritike. Češ, krave zmrzujejo, ali, da se je že zgodilo, da so se z vimeni primrznile na tla in so si jih, ko so hotele vstati, poškodovale. Potem spet, da so jim od mraza odpadala ušesa ... Koliko je v teh trditvah resnice?«

»Tudi sami smo bili deležni podobnih očitkov. Vendar takrat ljudje še niso vedeli, kaj nameravamo, kako bo pravzaprav izgledal naš hlev, ki je danes eden najmodernejših hlevov te vrste na svetu. Naš cilj nikakor ni bil postavitev le nekakšnega kozolca, ostalo pa bi prepustili sami naravi. Naš hlev ima streho, je obzidan in tlakovan, krmilni hodniki pa nadomeščajo klasične jasli. Po njem se živina svobodno sprehaja, po lastnem nagonu vstopa vanj ali ga zapušča. Ker je dovolj prostoren in zavarovan pred vremenskimi neprilikami, nudi živini dovolj varno zavetje. Poišče si ga sama, kadar je to potrebno in prav nič jih ni treba pri tem spodbujati. Če ji v te namene omogočimo primeren prostor, so omenjeni očitki povsod odveč!«

»Kolikšna je danes vaša čreda in kakšne krave jo sestavljajo?«

»Trenutno imamo 210 krav molznic ter 72 plemenskih, visoko brejih telic. To v Poljčah. V kooperaciji s preusmerjenimi kmeti pa je pri njih še 217 glav plemenskih telic. Glede na pasmo sestavljajo čredo črno-bele krave (frizijke), svetlo-lisaste (simentalke) ter obe pasmi križani s »holštajnsko« ter »redholštajnsko« vrsto. Pred leti smo osnovo današnje črede kupovali po vsej Sloveniji, danes pa jo dopolnjujemo s plemenskimi telicami naših kooperantov!«

V KOLEKTIVU SMO SE UJELI ...

Doslej najvišje dodeljeno priznanje kakemu živinorejskemu proizvajalcu v Jugoslaviji, je prišlo nenadejano. Farma v Poljčah ter njen dolgoletni vodja Jože Avsenik prejema te dni številne čestitke od vsepovsod. »Morda je bilo to res moje življenjsko delo,« pravi sam. »Vendar pa nagrade nisem zaslužil sam. Ves kolektiv jo je! Ujeli smo se tako, da gre proizvodnja resnično kot na tekočem traku. Vsega pa nas je na farmi zaposlenih 19 ljudi, od katerih je na svojem področju vsak posebej strokovnjak.«

Nekdaj »zloglasna« farma tako danes tolče vse evropske rekorde.

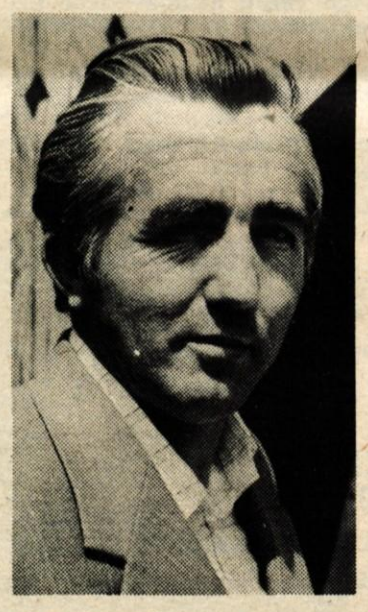

Jože Avsenik

Njeni uspehi pri poprečni molznosti (ki jo drugod dosegajo z uporabo večjih količin močnih krmil, kar pomeni na račun višjih proizvodnih stroškov), so priznani prav zaradi strukture stroškov. Razmeroma nizki so, kako to in zakaj, pa si pride v Polče ogledat skorajda več tujih kot domačih živinorejcev ...

G. Bernot

Prvomajske nagrade dela

»Prvomajska nagrada dela« je visoko družbeno priznanje, ki sestoji iz »Listine dela« in 20.000 dinarjev. Dobe ga najboljši jugoslovanski neposredni proizvajalci ob prazniku dela – 1. maju in sicer za zasluge, kadar je njihovo delo oz. njihov dolgoletni osebni prispevek pripomogel, da so delovne organizacije s predlagano posodobitvijo tehnologije in procesov dela ter hkratnim razvojem socialističnih samoupravnih odnosov, dosegle izjemne gospodarske rezultate.

Letos je dobilo »Prvomajsko nagrado dela« 30 zaslužnih delavcev, od tega šest iz Slovenije. Med dobitniki so kvalificirani delavci, inženirji, tehniki racionalizatorji, novatorji, konstrukterji, večkratni udarniki in rekorderji, hkrati pa tudi člani delavskih svetov ter sindikalni in partijski delavci. Predlagali so jih sotovariši v kolektivih. Dokončno listo kandidatov za priznanja so na podlagi teh predlogov v medsebojnem sodelovanju izoblikovali republiški in pokrajinski sveti zveze sindikatov, republiške in pokrajinske gospodarske zbornice ter republiški in pokrajinski sveti ljudske tehnike.

Slovesne seje odbora za podelitev letošnjih prvomajskih nagrad (bila je 29. aprila v Beogradu) so se udeležili številni gostje, med katerimi je bil tudi predsednik ZIS Džemal Bijedić. Priznanja nagrajenim je izročil podpredsednik predsedstva SFRJ dr. Vladimir Bakarić.

Dobitniki »Prvomajskih nagrad dela« iz Slovenije so: JOŽE AVSENIK, (kmetijski tehnik, vodja farme krav molznic v Poljčah na Gorenjskem), ALOJZ DROFENIK (strojni tehnik, zaposlen v TOZD EMO Celje), ALOJZ KORENIČ (nadzornik v rudniku Velenje v metanskih rovih), SLAVKO MAGLICA (delavec, zaposlen v Elektrokovini Maribor), AVGUST NARAT (ključavničar-orodjar, zaposlen v Monterju, TOZD Elektro Ptuj) in FRANC PIRC (vodja mizarske delavnice v Djuro Salaj, Krško).

-(gb)

Z nedeljske IV. razstave mineralov v Tržiču. Pokrovitelj V. mednarodne razstave bo rudnik Trepča — Foto: F. Perdan

Kristali, minerali in poldrage kovine na ogled

Na nedeljski 4. mednarodni razstavi mineralov v Tržiču je sodelovalo 7 domačih in 23 tujih razstavljalcev — Koristni dogovori za prihodnje razstave

Tržič — S sobotnim srečanjem razstavljavcev, organizatorjev in pokroviteljev v osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici pri Tržiču — se je začela 4. mednarodna razstava mineralov, ki jo je s pomočjo občinske skupnosti organiziral prireditveni odbor pri Turističnem društvu Tržič, pokrovitelja pa sta bila občinska skupščina Tržič in Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo iz Ljubljane. Na srečanju, ki so ga otvorili predstavnik prireditelja Mirko Majer, člani izvršnega sveta tržiške občinske skupščine Viktor Kralj in predstavnik Fakultete za naravoslovje in tehnologijo iz Ljubljane dr. inž. Stanko Grafenauer, so se dogovorili za oblikovanje stalnega prireditvenega odbora razstave. Le-ta bo skušal število razstavljavcev še povečati in povabiti v Tržič priznane mineraloge iz Romunije in Madžarske. Prihodnje rastave naj bi bile združene tudi s posvetovanji predstavnikov občin, za katere imajo minerali in druge kovine gospodarski pomen, in organizirane na dolgoročno določen dan. V Tržiču bi kazalo organizirati društvo prijateljev mineralov in zbrati v muzeju zbirko mineralov, v poslovalnici Turističnega društva pa zagotoviti stalno prodajo mineralov in izdelkov iz mineralov. Prav tako utegne Tržič postati v prihodnjih letih stalni gostitelj naših in tujih mineralov in geologov, kar bi imelo znanstveni in turistični pomen. Tržič je v tem pogledu zelo znan, saj je soteska Dovžanka svetovno znano nahajališče fosilov.

Nedeljska razstava, ki je bila združena s predvajanjem filmov o mineralih in na kateri je sodelovalo 7 domačih in 23 tujih razstavljavcev, je opravičila pričakovanja. Na 112 kvadratnih metrih je bila na ogled kopica kristalov, poldragih kamnov in mineralov, kar je vzbujalo med tisočimi obiskovalci zanimanje za naravo in naravoslovje. Med njimi je bilo veliko mladih. Novost je bila tudi razstva srebrnega in zlatega nakita z obdelani vgrajenimi minerali. V Tržiču smo srečali izdelke in najdbe iz Trepče, Bora in Mežice ter izdelke Zlatarne iz Celja in Filigrana iz Prištine. Predstavil se je tudi Prirodoslovni muzej iz Ljubljane s svetovnoznano zbirko Zoisovih mineralov in dragih kamnov. Kdor je v nedeljo opazoval na stotine primerkov ametista, turmalina, akvamarina, turkiza, vulfenita, sulfidnih mineralov in kamenin itd., mu ni bilo žal obiska v Tržiču. Nekatere razstavljene primerke in izdelke je bilo mogoče tudi kupiti, kar je dalo tržiški razstavi še večjo privlačnost.

J. Košnjek

Mladi tekstilci in Cankar

Kranj — V Šolskem centru za tekstilno in obutveno stroko Kranj so pripravili program praznovanj ob 100-letnici rojstva Ivana Cankarja. Tako so v šolski avli odprli razstavo Cankarjevih del ter pripravili posebno številko dijaškega glasila Mezlan, v katerem so vsi sestavki posvečeni spominu velikega slovenskega pisatelja. Mladi tekstilci pa so se udeležili tudi proslave v kinu Center in si ogledali film Idealist.

D. S.

Prešernovo gledališče v Ptuju

V sredo, 12. maja, bo Prešernovo gledališče gostovalo v Ptuju s popoldansko in večerno predstavo komedije HITLER V PARTIZANIH. Obisk sodi med tesne stike, ki jih Prešernovo gledališče razvija s sorodnimi polprofesionalnimi ustanovami, predvsem z jeseniškim in ptujskim gledališčem, hkrati pa je to vračilo obiska ptujskim amaterskim gledališkim delavcem, ki so konec lanske sezone gostovali v Kranju z Goethejevo »Ifigenijo na Tavridi«.

A. K.

Kulturna skupina Jutro spet deluje

Na Jesenicah je po daljšem »predahu« spet začela delovati kulturna skupina Jutro, ki jo sestavljajo mladi iz samskih domov jeseniške občine. Novi člani skupine so se odločno zavzeli, da se resno primejo dela, kajti tej svojevrstni jeseniški kulturni skupini je treba vrniti ugled, ki si ga je že pridobila. V preteklih letih je namreč že pripravila več kulturnih in zabavnih večerov, ki so naleteli na ugoden odmev predvsem med mladimi iz bratskih republik.

Novi člani skupine se sedaj najbolj prizadevajo, da vključijo v svojo sredino čimveč mladih, ki jih zanima delo na kulturnem področju. Ustanovili so že dramsko in zabavno sekcijo, če bo dovolj zanimanja, pa bodo še druge. Omeniti velja še to, da so na Javorniku končno dobili prostor, kjer se sestajajo in vadijo.

J. R.

Galerija Kranj — da ali ne

Ob zadržku, da naj bi bile v novoustanovljeni Galeriji Kranj vse dosedanje oblike dela Centra za estetsko vzgojo (kar je piščevo mnenje), se je razpletlo nekoliko polemike, ne da bi nasprotniki hoteli »uradno« izjaviti, in biti omenjeni, zakaj bi morala institucija, ki bi jo pretežno vodili likovniki, nuditi patronat, recimo, baletni skupini oz. dejavnosti.

Pesnik Bojan Pisk, ki sicer ne more govoriti v imenu Osrednje knjižnice, vendar meni, da bi morale nelikovne dejavnosti preiti v specializirane zavode. Knjižnica je bila že več kot pred desetletjem pobudnik, organizator in nositelj literarnih, likovnih in lutkovnih krožkov. Ko so dejavnosti prerasle (z razvejavnostjo) mentorstvo knjižnice, se je ustanovil CEV. Jezikovne krožke bi sedaj lahko prevzeli ali knjižnica ali Delavska univerza.

Milan Batista: »Se že dogovarjamo z raznimi ustanovami, toda poglavitno je, da se (kakor je bilo že večkrat zapisano) CEV in galerijska dejavnost pri Gorenjskem muzeju združita v samostojen zavod.«

Henrik Marchel: »Zakaj pa bi ne bilo tudi literarnega ali baletnega kabineta? Preveč ozko in enosmerno gledamo na ustvarjanje. Galerija Kranj mora biti živo dejavna, ne pa muzealna.«

Pri Gorenjskem muzeju zaenkrat še ne dajejo izjav, ker bi izjava morala biti mnenje kolektiva, ki pa tudi ni pokazal volje, da bi se sestal, ker novi direktor še ni nastopil delovnega mesta. Govoril pa sem vendar z dr. Cenetom Avguštinom, ki pri muzeju vodi galerijsko dejavnost, a tudi njegova mnenja so mnenja likovnega kritika in »zasebnika«. Predvsem je, pravi, razlika med gledanjem muzealca in likovnika, ko gre za likovne dejavnosti, vendar so gledanja obojih lahko pozitiven odraz današnje likovnosti in likovne organiziranosti. Oblikovalci pa seveda morajo biti aktivni oblikovalci likovne politike. V Mariboru (Rotovž), Celju, Piranu in v Novi Gorici vodijo galerije oblikovalci sami. S konceptom kabinetov v galerijski dejavnosti se strinja, najsibo v katerikoli organizacijski obliki, ker je koncept napreden, saj so sedaj slikarji, grafiki in kiparji v resnici protežirani. Na Gorenjskem je na primer precej in kvalitetnih oblikovalcev uporabne umetnosti, arhitektov itd. In še, če kabineti zaživijo, bi se del bremen prenesel na oblikovalce posameznega kabineta, s čemer bi se uredil časovni, kadrovski in finančni presežek. Batistova zamisel kabinetov bi nadalje omogočala bolj načrtno obravnavanje samorastniške likovnosti, v množičnost bo potrebno vnesti kriterije za kvalitetni dvig.

Mnenja so v prid Galerije Kranj, pravzaprav k predlogu za njeno ustanovitev, in kakor je bilo zapisano in rečeno, za Galerijo, ki bi združevala predvsem likovnike in reševala likovno problematiko.

J. Poštrak

Koncert Gorenjevaškega okteta

V nedeljo, 25. aprila, je pripravil letni koncert gorenjevaški oktet iz Poljanske doline. Ob peti obletnici delovanja je izvajal vokalne skladbe izključno slovenskih avtorjev in enega Hrvata; največ pa je bilo priredb slovenskih narodnih pesmi.

Koncert so oktetovci pričeli in zaključili s slovensko čitalniško romantiko (Nedved, Hajdrih), vmes pa so se zvrstile pesmi skladateljev Juvanca, Simonitija, Tomca, Gotovca, Bučarja, Preglja, Verbiča, Jereba, Kernjaka, Molla, Koruna, Sattnerja, Marolta in Vodopivca. Stilno zelo neubran spored je po eni strani verjetno pripisati dejstvu, da je bilo doslej oktetu cilj izključno priložnostno nastopanje ali predstavljanje javnosti le s posameznimi (za posebno priložnost) skladbami. V taki stilni neuravnovešenosti je bilo tudi težko izpeljati izvajalski gradacijski lok, ki ga je tu pa tam motila še glasovna neizenačenost ansambla. Kljub temu pa je pričakovati v prihodnosti na podlagi kontinuiranega dela v zastavljenem smislu vsaj minimalno umetniško rast omenjenega ansamba. Povedati je treba, da oktet tu pa tam celo snema za ljubljansko RTV in sodeluje na srečanjih podobnih sestavov, čeprav za zdaj le v slovenskem merilu.

Umetniški vodja okteta Valentin Bogataj, ki je obenem tudi član ansambla, bo ob neutrudljivi pomoči vseh sodelujočih in morebitnem dodanem strokovnjaku za vokal, lahko še izpilil obdelujoči material glasov in upamo, da bomo deležni tega uspeha prej kot ob njihovi morebitni 10-letnici delovanja. Saj je kljub vsemu zgoraj napisanemu škoda, da bi v naši tradicionalno zasidrani oktetovski in sploh vokalni deželi podobna stremljenja usahnila. Nasprotno, truditi se moramo, da bomo podobne težnje podpirali, pri tem pa seveda tudi kritično zapisali kaj takega kot je ta sestavek. Še posebej velja omeniti smisel članov okteta za spremljajoče umetnosti, ki so se jih poslužili za omenjeni koncert. Tu naj navedem ličen koncertni list, ki je že prav designarsko oblikovan (na naslovni strani original linorez člana okteta Andreja Perka) in pa domiselna scenarija, ki je izkoristila izrazne možnosti diafilm tehnike.

F. K.

Mala Groharjeva slikarska kolonija

Škofja Loka — V Smederevski Palanki v SR Srbiji bo od petka, 28. maja, do nedelje, 30. maja, letos že tradicionalna »Mala Groharjeva slikarska kolonija«. Kot je znano, je bila kolonija dolgo vrsto let izključno v mestu pod Lubnikom, zdaj pa je vsako drugo leto v s Škofjo Loko pobrateni občini Smederevska Palanka.

V »Malo Groharjevo slikarsko kolonijo« je povabljenih prek 400 pionirjev — slikarjev — in njihovih mentorjev iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin. Iz Škofje Loke bo ob koncu maja odšlo v Smederevsko Palanko približno 40 učencev od petega do osmega razreda osnovne šole. Z njimi bodo seveda potovali tudi njihovi mentorji. Pionirji bodo slikali in ustvarjali svoja dela v mestu in bližnji okolici. Ob koncu kolonije bodo Palančani pripravili tudi razstavo del udeležencev kolonije. V času trajanja »Male Groharjeve slikarske kolonije« bodo gostitelji v Smederevski Palanki in okoliških šumadinskih krajih za svoje goste pripravili tudi več kulturnih prireditev ter ogledov muzejev, kulturnih ustanov in delovnih organizacij.

-je

Likovno-glasbeni večer v počastitev dneva zmage

V petek, 7. maja, je bil v dvorani Glasbene šole v Kranju likovno-glasbeni večer v počastitev dneva zmage. Dogodek je bil zanimivejši zato, ker sta ga pripravili dve šoli, ki vsaka po svoje oblikujeta estetski čut mladine.

Likovna vzgoja ima na osnovni šoli Simona Jenka bogato tradicijo. Zadnje leto je dosegla velik razmah, saj so likovna dela učencev te šole že zdavnaj prešla okvirje šole. Tako jih lahko vidimo na panojih galerij in drugih razstavnih prostorih. Vodja likovne vzgoje Jolanda Pibernik pa se lahko pohvali z »izdelki« svojih učencev, saj je že nekaj slik bilo razstavljenih zunaj naših meja.

Na petkovi razstavi so bila prikazana najboljša dela, ki so nastala v letošnjem šolskem letu.

V nadaljevanju programa pa so poslušalci in obiskovalci lahko slišali dva zelo nadarjena učenca glasbene šole flavtistko Majo Gogala in solopevca Staneta Vidmarja.

Maja Gogala je sicer učenka sedmega razreda osnovne šole Lucijana Seljaka iz Stražišča, v glasbeni šoli pa se uči tretje leto flavto pri prof. Borisu Čampi, našem znanem glasbenem pedagogu. Boris Čampa je vzgojil celo vrsto odličnih flavtistov, zadnja med njimi je Irena Grafenauer. O mladi Maji pa pravi, da je zelo nadarjena in pridna, v tretjem razredu igra zelo zahtevne skladbe, ki so »trd oreh« tudi za marsikaterega zrelejšega flavtista. Na petkovem likovno-glasbenem večeru je zaigrala nekaj skladb za solo flavto, koncert iz Mozartovih časov in nekaj Bachovih invencij za dve flavti v duetu s prof. Borisom Čampo. Na klavirju ju je spremljala prof. Janja Zupančič.

Tudi Stane Vidmar je nadarjen pevec, ki je v času šolanja dobil že več laskavih pohval in priznanj. Za petkov nastop sta s prof. Sabiro Hajdarević pripravila nekaj samospevov naših in tujih avtorjev.

A. A.

Na podlagi 5. člena Odloka o podeljevanju priznanj v občini Kranj (Uradni vestnik Gorenjske štev. 15/75 od 15. julija 1975) skupščine občine Kranj, Komisija za odlikovanja in priznanja občine Kranj podaljšuje rok razpisa z dne 23. 12. 1975 za

nagrade občine Kranj za leto 1976

ter razpis ponovno objavlja:

- za občane, skupine občanov, družbene organizacije in društva, krajevne skupnosti ter delovne in druge organizacije za delo in dejanja, ki v občini zaslužijo splošno priznanje in odlike in za izredne uspehe pri delu in za zgledna dejanja, ki imajo poseben pomen za družbeni in gospodarski razvoj občine.
- za občane, skupine občanov, družbene organizacije in društva, krajevne skupnosti ter delovne in druge organizacije občine Kranj pa tudi občin, če so njihovi uspehi pri delu oziroma dejanja pomembna za območje občine Kranj.

V skladu z 8. členom odloka so predlagatelji družbenopolitične organizacije, družbene organizacije in društva, delovne in druge organizacije ter krajevne skupnosti.

Predlogi za podelitev nagrade morajo biti pismeni, obrazloženi ter predloženi Komisiji za odlikovanja in priznanja skupščine občine Kranj do 31. maja 1976.

Nagrade bodo podeljene ob občinskem prazniku, 1. avgustu.

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ
Komisija za odlikovanja in priznanja

abc — **VELETRGOVINA LOKA**

Škofja Loka p. o.

komisija za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu objavlja naslednja prosta učna mesta:

1. 3 učna mesta za natakarje za restavracije:
   Prajerca v Škofji Loki, Dom pod Planino na Trebiji in bife Sovodenj
2. 3 učna mesta za kuharje
   Za samopostrežno restavracijo v Frankovem naselju, za restavracijo Prajerca v Škofji Loki in za Dom Planino na Trebiji
3. več učnih mest za prodajalce na področju Škofje Loke

Pogoji: uspešno končana osnovna šola. Učenci ne smejo biti starejši od 18 let.

Prošnje sprejema kadrovska služba ABC — Veletrgovina Loka Škofja Loka do 17. maja 1976. Prošnji priložite tudi spričevalo od 1. polletja osmega razreda.

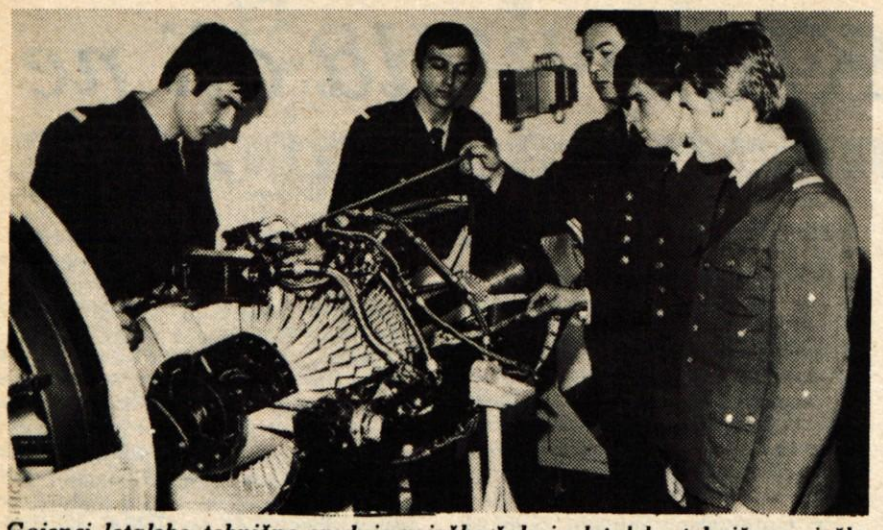

Gojenci letalsko tehnične srednje vojaške šole in letalsko tehnične vojaške akademije v Rajlovcu pri Sarajevu se med časom študija do potankosti seznanijo tudi z vsemi »skrivnostmi« letalskega motorja.

Slovenski novinarji na obisku vojaških šol in akademij (2)

Rajlovac, Sarajevo, Mostar, Split . . .

Bilo je lepo spomladansko jutro. Sončno aprilsko jutro je bilo. Nebo je bilo skorajda brez oblačka. Že navsezgodaj zjutraj tega dne, na prvi ponedeljek v aprilu, so na ljubljanskem letališču Brnik sprejeli slovenske novinarje, ki poročajo o dogodkih v JLA, predstavniki jugoslovanskih oboroženih sil, predstavniki jugoslovanskega vojnega letalstva, enega od treh rodov naše vojske, fantje in možje v modrih uniformah, katerih gostje smo bili prve tri dni. Na povabilo republiškega sekretariata za ljudsko obrambo in poveljstva ljubljanskega armadnega območja smo namreč slovenski novinarji, petindvajset nas je bilo, potovali v Rajlovac, Sarajevo, Mostar, Zadar in Split. Naš namen je bil, da se čim natančneje in podrobneje seznanimo z delom in življenjem gojencev na vojaških srednjih šolah in akademijah.

Malo pred osmo uro zjutraj se je srebrno modra ptica z oznakami jugoslovanskega vojnega letalstva dvignila visoko pod nebo. Pogled z višine nekaj tisoč metrov je bil zares čudovit. Čudovit je bil pogled na zeleno Dolenjsko, na ravnokar ozelenele hrvaške ravninice, še čudovitejši pa pogled na zasnežene strmine Jahorine, na kraje, ki so znani po ogorčenih bojih s sovražnikom v zadnji vojni, na vzpetine in globeli, ki jih je še v prvih dneh aprila prekrivala več deset centimetrov debela snežna odeja. Pogledi v »globino« pod nami so bili zares enkratni. Zato nam je bilo, jasno, kar nekoliko žal, da se prehitro približujemo prestolnici Bosne in Hercegovine – Sarajevu. No, še to je treba povedati, da je imel vsak od predstavnikov slovenske »sedme sile« priložnost za nekaj minut »pokukati« v pilotsko kabino, se seznaniti z delom pilota in koopilota med vožnjo. Le dobro urico je trajal polet in že smo pristali na sarajevskem letališču Butmir.

Slovenski novinarji smo se potem razdelili v dve skupini. Delček predstavnikov slovenske »sedme sile« je odšel v srednješolski center kopenske vojske v Sarajevu, drugi del, pravzaprav večina, pa na obisk v vojaško letalsko tehnično srednjo šolo in v vojaško letalsko tehnično akademijo v Rajlovac pri Sarajevu.

Vojaška tehnična letalska srednja šola je bila ustanovljena 3. februarja leta 1945. Do leta 1955 je bila to 2-letna šola. Kasneje je šolanje na njej trajalo tri leta, od leta 1969 pa se gojenci v letalsko tehnični srednji šoli v Rajlovcu izobražujejo štiri leta. Fantje, ki se vpišejo v vojaško šolo v Rajlovcu se pri študiju lahko odločijo za različne smeri. Kar štiri imajo na razpolago. Odločajo se lahko za strojno, elektrotehnično, elektronsko tehnično in telekomunikacijsko smer. Po končanem šolanju dobijo gojenci čin vodnika. Seveda pa imajo možnost, da nadaljujejo šolanje na tehnični letalski akademiji, ki je prav tako v Rajlovcu.

»Vsi gojenci naše šole so člani ZSMJ,« je dejal načelnik vojaške letalsko tehnične srednje šole v Rajlovcu polkovnik Boško Milutinović, »izredno močna pa je na naši šoli tudi organizacija ZK. Prek 90 odstotkov naših gojencev je v ZK.«

Možnosti za študij na vojaški letalsko tehnični srednji šoli in akademiji so zares izredne. O tem smo se lahko prepričali, ko smo obiskali moderno opremljene učilnice in kabinete. Bili smo v kabinetih za kemijo, za elektrotehniko, elektroniko, telekomunikacije, elektronsko opazovanje, električne meritve, tuje jezike . . . Ogledali smo si radarsko postajo, spalnice v moderno opremljenem internatu, prostore, kjer gojenci »izrabljajo« svoj prosti čas, prostore, kjer delujejo razne sekcije, klubske prostore, kjer je barvni televizor . . . Pa tudi to je treba povedati da se vsi gojenci med šolanjem naučijo plavati, da je za vse gojence enkrat v času šolanja smučarski tečaj na Jahorini, da imajo fantje v modrih uniformah ves čas šolanja brezplačno stanovanje in hrano, da so preskrbljeni s knjigami in šolskimi potrebščinami, da vsak mesec dobijo tudi »žepnino«.

Bojan in Darko Košnjek iz Pristave pri Tržiču sta brata. Prvi obiskuje prvi letnik, drugi pa tretji letnik letalsko tehnične šole v Rajlovcu pri Sarajevu.

»Oba sva ‚raketaša',« je povedal Bojan. »Pilot sem želel postati,« mi je povedal Darko, ki bo prihodnje leto že končal srednjo šolo v Rajlovcu. »Zdaj pa sem pristal tu. Na oddelku za ljudsko obrambo sem zvedel za šolo. In prav nič mi ni žal, da sem se vpisal sem. Po pravici povedano mi gre v šoli kar dobro. Mislim, da se bom po končani šoli vpisal na vojaško letalsko tehnično akademijo.«

Darko in Bojan sta s šolanjem v Rajlovcu še kako zadovoljna. Tudi srbohrvatski jezik jima ni nikdar povzročal težav. »Sicer pa imamo v šoli poleg srbohrvaščine tudi pouk slovenščine,« pravita. »Edino kar naju nekoliko moti je precejšnja oddaljenost od doma. Toda to za naju ni posebna ovira. Domov greva najmanj po petkrat na leto. Mnogi mislijo, da se je na naši šoli potrebno pokoravati ostrim disciplinskim predpisom. Toda tega v resnici sploh ni!«

In kakšen je dnevni »vozni red« na vojaški letalsko tehnični šoli v Rajlovcu? »Vstajati ni treba ravno preveč zgodaj,« pravita mlada Tržičana. »Potlej je kajpak na vrsti zajtrk in jutranja telovadba. Vsak dan imamo po šest ali sedem ur pouka. Po pouku je na vrsti kosilo, po kosilu pa čas za počitek. Nato je na ‚sporedu' učenje, ki je seveda za vse obvezno, in večerja ter pred spanjem še prosti čas.«

Možnosti za učenje so zares izvrstne. Tako sta mi zatrjevala Bojan in Darko. »Med sabo si pri učenju veliko pomagamo. Zavedamo se, da se moramo veliko naučiti. Iz šole moramo priti strokovnjaki. Vsak bo imel pri svojem delu ogromno odgovornost. Pa še to morava povedati, da imamo v prvih letih šolanja veliko ‚splošnih' predmetov, kasneje pa šele pridemo bolj na vojaško tematiko. In meniva, da je prav zato študij na tej šoli zanimivejši kot je na drugih srednjih šolah.«

Dušan Škafar, ki obiskuje četrti letnik vojaške letalsko tehnične akademije, se je s svojim bodočim poklicem seznanil v reviji Front. »Avioni so me že od nekdaj privlačili,« pripoveduje. »Zato sem se odločil za to šolo. In zdaj vidim, da je bila moja odločitev pravilna. Niti jezik, niti oddaljenost od doma me nista motila. V srednji šoli sem hodil na strojno smer. No, če povem po pravici, bi rad šel v službo vsaj nekoliko bliže doma. Tudi brat se je hotel vpisati na to šolo. Toda tu je izredno zahtevna matematika, njemu pa ta predmet v šoli ni najbolj odgovarjal. Zato se tudi ni odločil za študij v Rajlovcu. Sicer pa kar napišite: prav nič hudega ni tu! Zato me kar čudi, da je na naši šoli in akademiji tako malo fantov iz Slovenije. Ampak menim, da se stanje v zadnjem času vseeno precej izboljšuje.«

Prihodnjič: Mostar
Piše: J. Govekar

Svečana splovitev ladje Kranj

V ladjedelnici Fujinagata na Japonskem je bila 16. aprila svečana splovitev ladje Kranj, ki je ena od petih ladij last Splošne plovbe Piran – »Zares svečan in nepozaben dogodek«, pravi botra ladje Kranjčanka Veronika Kastelic, ki je zaposlena v Tekstilindusu

Kranj – Že v začetku marca letos smo v Glasu pisali, da je Splošna plovba Piran, ki je po bruto registrskih tonah na tretjem mestu med podjetji v Jugoslaviji, na drugem mestu po celotnem dohodku in na četrtem po nosilnosti, lani na Japonskem naročila pet novih linijskih ladij tipa Concord 18. To bodo moderne ladje za prevoz generalnih in razsutih tovorov in tudi za prevoz rud in kontejnerjev. Vsaka bo imela nosilnost 11.830 bruto registrskih ton, dolga okrog 150 metrov, opremljena z najmodernejšo navigacijsko opremo in z napravami za satelitsko navigacijo. Posadka na ladji bo štela največ 35 mož. Vsaka ladja bo veljala blizu 266 milijonov dinarjev. Ladjedelnica pa pri nakupu daje 70 odstotkov posojila z odplačilnim rokom 7 let.

Ko se je delavski svet Splošne plovbe Piran odločil za nakup omenjenih petih ladij, je hkrati sklenil, da bodo poslej vse ladje tega podjetja nosile imena slovenskih mest in krajev. Prva ladja je bila že splovljena marca letos in bo nosila ime Velenje. Druga, ki so jo splovili 16. aprila letos, bo imela ime Kranj, naslednje pa Maribor, Celje in Kamnik. Za Kranj se je delavski svet Splošne plovbe Piran odločil zaradi bogate zgodovinske preteklosti in razvite gospodarske dejavnosti mesta oziroma občine. Vendar pri tem ne gre zgolj za ime. Ladja naj bi na svojih potovanjih po svetu predstavljala in prikazala poslovnim partnerjem, s katerimi se srečuje, delček domovine in predvsem kraja, po katerem je poimenovana. Tako bodo na ladji Kranj predmeti, ki bodo simbolizirali ime mesta in občine (fotografije, grb občine, predmeti turistične propagande in drugi).

Po starem pomorskem običaju je splovitev ladje še danes v kateri koli ladjedelnici v svetu svečan in enkraten dogodek. Takšna je bila 16. aprila ob 6.30 zjutraj tudi splovitev ladje Kranj v ladjedelnici Fujinagata v Osaki na Japonskem. Že ko so se v začetku marca letos predstavniki kranjske občine in splošne plovbe Piran v Kranju sporazumeli, da bo druga nova ladja Splošne plovbe Piran nosila ime Kranj, so se dogovorili, da bo botra te ladje, ki bo odpotovala na Japonsko na stroške Splošne plovbe Piran, Kranjčanka.

»Ko smo razmišljali o botri, smo pomislili na tekstilno industrijo v Kranju. Tekstilna industrija je namreč v Kranju bila osnovna za nadaljnji razvoj industrije po vojni. Nosila je veliko breme obnove in izgradnje mesta in občine,« je povedal na nedavni tiskovni konferenci predstavnik kranjske občine. **»Tako smo se sporazumeli, da bo botra ladje Kranj pri splovitvi na Japonskem delavka iz Tekstilindusa.«** In v podjetju so izbrali Veroniko Kastelic iz Kranja, ki je že devet let v podjetju in zdaj kot tekstilni tehnik dela v propagandi.

»Po številnih drobnih in najrazličnejših formalnostih sem bila tako 16. aprila, malo po 6. uri zjutraj na svečanem odru v ladjedelnici na Japonskem. Ladja in ladjedelnica z okolico – vse je bilo okrašeno in vse zelo svečano. Navzoči so bili visoki gostje. Moja naloga je bila, da v določenem trenutku presekam vrv in tako sprožim postopek, da se v pramčevo oplečje ladje razbije steklenica s šampanjcem, nakar začne ladja počasi drseti v morje. Zaslišala sem jugoslovansko himno in nato sem v nekaj stavkih zaželela ladji Kranj srečno pot. In potem je nastopil najbolj svečan trenutek. Z majhno, a ostro sekirico, na kateri je bil označen datum splovitve in ime ladje, sem z enim zamahom presekala vrv. Takoj zatem se je razbila steklenica s šampanjcem, razpočil se je balon s konfeti in na premcu se je pokazalo ime Kranj. V svečanem razpoloženju je tako splovitev uspela. To je bil tako zame, kot najbrž tudi za vse navzoče nepozaben trenutek. Moram dodati, da sem bila oblečena v gorenjsko narodno nošo, ki je povsod, kjer sem se pojavila, vzbujala izredno zanimanje,« je na tiskovni konferenci pripovedovala Veronika Kastelic.

Ladja Kranj bo iz japonske ladjedelnice odplula na prvo vožnjo po svetovnih morjih julija letos. Do takrat jo bodo še opremili. Oktobra pa bo priplula v matično luko v Koper. In takrat bo v Kopru tudi svojevrsten svečan sprejem, ki se ga bo udeležila tudi skupina Kranjčanov. Predvideno je, da bi se takratnega sprejema udeležilo večje število predstavnikov kranjske občine, občanov in predvsem mladine.

Nazadnje še beseda, dve o Splošni plovbi Piran. Podjetje je bilo ustanovljeno 1954. leta in ima danes 24 ladij za suhe tovore in okrog 1300 zaposlenih. Od tega jih je stalno na morju okrog 800. Skupna nosilnost vseh njihovih ladij znaša zdaj 352.000 ton, na leto pa dosegajo milijardo 200 milijonov dinarjev dohodka. Predstavnik podjetja je na tiskovni konferenci tudi povedal, da bi podjetje raje kupovalo ladje doma, v naših ladjedelnicah. Vendar pa so naše ladjedelnice zadnjih deset let usmerjene na izvoz in tako nimajo zmogljivosti, da bi gradile ladje za domača podjetja in na kredit. Prav zato tudi vsa naša podjetja kupujejo danes ladje v tujini.

A. Žalar

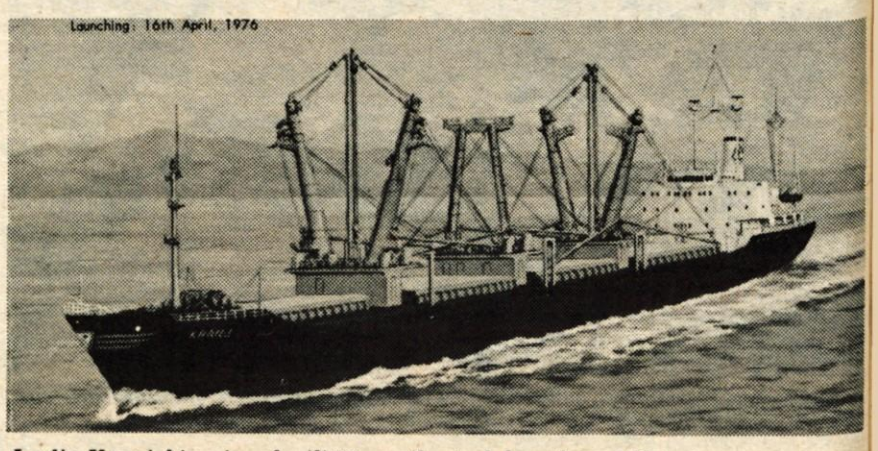

Ladja Kranj, ki so jo splovili 16. aprila, je dolga okrog 150 metrov

Botra ladje Kranj je bila Veronika Kastelic, zaposlena v Tekstilindusu. Na sliki: Pogovor s Kastelčevo na nedavni tiskovni konferenci v Kranju. – Foto: F. Perdan

Ekonomsko administrativni šolski center
Kranj, Komenskega 4,
zaposli
snažilko

Besniški »YU 3DBA«

Besnica – V kratkem času obstoja besniške radio-primopredajne sekcije so njeni člani, sami mladi radioamaterji, že zabeleželi več uspehov. Trikrat zapored so se v tekmovanju za republiški pokal ZRS uvrstili na tretje mesto, v »Pokalu ZRJ« pa so med 200 jugoslovanskimi klubi zasedli solidno 26. mesto. Samo lani so z radioamaterji sveta vzpostavili prek 5000 zvez, njihov znak YU3DBA pa so doslej elektromagnetni valovi ponesli že na vse kontinente zemljine oble in v več kot 100 različnih držav.

Pobudnika za ustanovitev in registracijo radio sekcije v svojem domačem kraju, v Besnici, sta bila sošolca Franc Jerala in Janez Bešter. Danes dvajset let stara študenta elektrotehnike sta postala člana kranjskega radiokluba »Iskre« leta 1969. Oba sta že naslednje leto opravila potreben izpit za samostojne operaterje. Ko so v matični klub nameščali novo opremo, sta fanta (v skladu z obstoječimi predpisi, ki to dopuščajo) zaprosila, da jima klub »na posodo« odstopi stare aparate in dovoli delo doma. Njuni prošnji so v klubu ustregli, ko pa jima je še KUD Jože Papler iz Besnice omogočilo, da so v njihovih prostorih namestili sprejemnik in oddajnik, je bilo njunih začetnih skrbi konec. Besniška primopredajna sekcija je bila ustanovljena, čeprav je ob ustanovitvi štela vsega le dva člana.

Danes šteje sekcija trinajst članov. Na tečaju, ki so ga priredili v začetku leta 1973, je izmed 12 novih kandidatov za radioamaterje izpit opravilo pet kandidatov, lani, na ponovljenem tečaju, pa še šest. Vsi imajo najmanj »C« operaterski izpit, to pa pomeni, da imajo na ustreznih valovnih dolžinah pravico samostojno vzpostavljati zveze z radioamaterji sveta vsi člani besniške sekcije.

Lani so na občnem zboru sprožili vprašanje zmogljivejšega oddajnika. Matični klub jih je podprl, seveda šele potem, ko so dodobra pretresli minulo delo in bodoče načrte članov sekcije. Od oddelka za narodno obrambo pri SO Kranj so kmalu dobili novo 160-vatno aparaturo japonske izdelave. Z njo se je število držav, s katerimi so stopili v stik, povečalo na 170. Vseh potrdil o zvezah (QSL kartic) sicer še nimajo zbranih, pričakujejo pa, da jih bodo dobili kmalu. Po besedah Jurija Jereba, ki je član UO sekcije in tudi sam aktiven radioamater v njej, takega uspeha s starim aparatom »na posodo« ne bi mogli doseči. »Japonski primopredajnik pa smo dobili v dar,« je še povedal Jurij. »Delom kot priznanje za nazaj, še bolj pa, kot spodbudo za naprej. Vsi se tega dobro zavedamo, zato moramo izkazano zaupanje tudi opravičiti.«

Z novim primopredajnikom se bodo odslej zastavljenim ciljem bližali hitreje in po lažji poti. Kot so omenili, cenijo opremo že na 50.000 din. Vanjo so vložili vsa sredstva, ki so jih dobili kot sekcija, nekaj denarja pa so priložili zraven tudi iz svojih žepov. Z malo sreče in ob ugodnih ostalih pogojih se lahko danes vključijo v zvezo s katerimi koli radioamaterjem v »etru«. Vendar pa to doslej ni bil njihov edini cilj. Poleg že omenjenih, oddaljenih in nevidnih zvez, so doslej dosegli lepe uspehe tudi pri sodelovanju z mladinsko organizacijo, taborniki, KUD Jožeta Paplerja in z drugimi.

V krajevni skupnosti, kjer njihovo delo dobro poznajo, so jim lani namenili 3000 dinarjev. Sredstva so jim prišla še kako prav. Porabili so jih za nakup opreme za izdelavo nove antene. Za »pult«, v katerega so vgradili in s tem zaščitili nov primopredajnik, pa jim je 2200 din odobril matični klub »Iskra«. Poleg sredstev so za klub in za delo v njem žrtvovali še nešteto ur svojega prostega časa. Lahko se pridružimo mnenju, da ga nikakor niso tratili zaman. Besniški radioamaterji so namreč ostali pravi amaterji, med amaterji pa je vsak dosežen uspeh še toliko bolj svetel.

G. Bernot

Naš izlet v soboto, 29. maja

(Kod bodo potovali in kaj vse bodo videli izžrebani naročniki Glasa na letošnjem pomladnem izletu po Notranjski in Dolenjski?)

Letošnje leto je posvečeno stoletnici rojstva velikega slovenskega umetnika Ivana Cankarja. Zato se bo tudi pomladanski izlet izžrebanih naročnikov Glasa dotaknil Vrhnike, pisateljevega rojstnega kraja.

Šli bomo seve tudi do hiše Na klancu, kjer je Ivan Cankar preživljal svoje grenko lepo otroštvo. Rojen 10. maja 1876, je mladi Cankar ostal na Vrhniki do leta 1888, ko je pričel s šolanjem na realki v Ljubljani.

Naše popotnike bo verjetno zanimalo, kje je bila ona znamenita »enajsta šola«, katere se je pisatelj tako rad spominjal vse življenje. To je bila polsuha stranska struga Ljubljanice, kjer so trški otroci preživljali zlate urice svoje brezskrbne mladosti. »Enajsta šola«, bolj natanko povedano, je bila pod mostom – prav čezenj nas bo vodila pot!

Ob veliki cesti – »cesarski cesti« – nekako v sredini Vrhnike stoji spomenik velikemu pisatelju. Bil je popotnik, nemiren, nestalen – tudi kip njegov, Ivan Cankar v bronu, počiva zamišljen na obcestnem konfinu ... Spomenik je delo kiparja Ivana Jurkoviča. Pisateljev kip je lep, naraven, resen – ni pa vsiljivo in za vsako ceno »moderen«.

Skoro nasproti Cankarjevega spomenika je hotel Mantova. Staro, prijetno in domačo gostilno so pred leti podrli in namesto nje postavili hladno, sodobno stavbo. Bila je stara Mantova novodobnim načrtovalcem tako napoti, kot Stara pošta v Kranju ali pa Figovec v Ljubljani. Pa je vendar neka stara, romantična hiša tudi modernemu mestnemu okolju le v okras, celo v ponos. Žlahtna zanimivost, spomin na čas, ki ga ni več ... Kot je tudi dragocena starinska broška na obleki lepe, moderne žene nedvomno zanimiv okras, dokaz dobrega okusa in umetniškega smisla.

Vrhnika – rimski Nauportus – je staro, staro naselje. Od tu so brodniki vozili vino in drago robo, ki je prihajala čez hribovje od Vipave in pomorskih pristanišč, po Ljubljanici v Ljubljano (in potem naprej po Savi). Vrhnika je bila dolga stoletja tovorna vez med vzhodom in zahodom, med jugom in severom.

Stari Nauportus, trgovska in vojaška postojanka Rimljanov, je bil razrušen leta 14. Takrat so se uprle legije, ki so tod gradile cesto. Poslej šele je dobila Emona večji pomen (torej je bila Vrhnika predhodnica Ljubljane!).

Antična pripovedka o starogrških Argonavtih je nadvse mikavna: tesalski kraljevič Jazon je zaradi uplenjenega zlatega runa moral bežati pred strašnimi preganjavci. S svojimi bojnimi tovariši je iz Kolhide ob Črnem morju plul navzgor po Donavi, Savi in po Ljubljanici prav do Vrhnike, kjer je bilo vodne poti konec. Pot naprej do morja je Jazonu in tovarišem zaprlo kraško gorovje. Zato je sklenil, da svojo ladjo Argo prenese čez kras do Trsta. Šele od tu so se izmučeni grški junaki lahko po morju vrnili v domačo Helado.

Spomin na Argonavte je ohranjen tudi v vrhniškem grbu, ki ga krasi ladja Argo.

Sicer pa je pozneje še Valvasor slavil Vrhniko kot kraj skoro samih furmanov, čolnarjev in – krčmarjev (ki so bogateli zaradi velikega prometa). Saj je celo idrijski rudnik živega srebra imel na Vrhniki svoje skladišče za prodajo dragocene kovine v severne dele Evrope.

Šele z dograditvijo trdne ceste čez ljubljansko Barje (leta 1806) je usahnil promet – zdaj ni bilo več potrebno prekladanje blaga s kopnega na vodno pot – in z njim je pričela padati tudi trgovska pomembnost kraja – začela pa je kaj kmalu industrijska rast, ki še danes napreduje na vsem vrhniškem področju.

(Se bo nadaljevalo) Č. Z.

Danes objavljamo prvih deset udeležencev našega izleta.

Janez Cegnar, Žabnica 24 je izžrebal naslednje naročnike:

Hilda Sitar, Tomšičeva 70/D, Jesenice
Janez Jekovec, Zg. Bela 51, Preddvor
Franc Krničar, Grabče 14, Zg. Gorje
Ivan Grilc, Ambrož 9, Cerklje
Francka Koselj, Bevkova 23, Radovljica.
Marija Bergant, Sv. Florjan 3, Škofja Loka
Ivanka Jankovič, Sp. Bitnje 5, Žabnica
Tone Kern, Kovor 6, Tržič
Franc Luskovec, Pipanova 28, Šenčur
Franc Kunčič, Boh. Bela 87, Bled

Ivan Cankar: Martin Kačur 24

»Postaral sem se, postaral!« se je smehljal Kačur in je pil. »Postara se človek, pa spozna druge skrbi in nadloge in se mu neče več, da bi uganjal neumnosti ...«

»Ali bi vam nekaj povedala, Kačur? Pusti ste, zelo pusti in dolgočasni!«

Okrenila se je k Jerinu.

»Ali verjamete, da so preganjali tega človeka? Zato ker se je upiral gosposkam? Ker se je pečal s politiko, prirejal shode in hujskal ljudstvo? ...«

Kačur je stresal z glavo in je odmigoval z obema rokama.

»Ne, ne, ne! Kaj bi tisto? Nič nisem hujskal! Nič prirejal! Nikoli se nisem pečal s politiko in se ne bom! ... Ne maram, da bi me takole ... ujeli ... da bi se igrali z mano ... na mojo škodo ... Za nobeno stvar se ne brigam, prav za nobeno!«

»Fej!« je zaklical Jerin. »Ali ste ga slišali? Boji se, da bi ga mi ... o ti prekleta šleva! Kaj smo špijoni? Kaj pa bi se dalo špijonirati ob takemle bojazljivcu? Saj se še usekniti ne upa, če je nadzornik blizu! – Tega da so preganjali?«

Matildi se je zasmilil.

»Drugčani časi so bili!«

»Kaj tisto, drugačni časi!« je klical Jerin razjarjen. »Če je videl, da pošteno več ne more živeti, naj bi se bil obesil! Dovolj jih je bilo, ki so se obesili! – Tako pa živi, sebi v sramoto, drugim v nečast!«

Kačur je pil hitro, smehljaj mu je izginil z ustnic.

»Le dajte ... ne boste me! Ne bom se prepiral ... nič jeze! ... Deset let ječe ... človek ne krade več ... ponižen je ... oprezen!«

Ozrl se je preko mize in je opazil, da lepega fanta s pšeničnimi kodri ni bilo več. Matilda je gledala zlovoljno in zamišljeno; suho učiteljico ob Kačurjevi strani je zabaval šepetaje kozobrad uradnik z zaljubljenimi zgodbami in smehljala se je in je zardevala; praktikant je bil naslonil glavo ob mizo in je smrčal; ekspeditorica je pripovedovala dolgo povest, ki je ni poslušal nihče.

»Kako vraga pa živite, če nimate smisla za prav nobeno stvar na svetu?« je prašal Jerin.

»Ženo imam in otroke ... in vino!«

»O žalost!« je vzdihnil Jerin.

Kačurja je kljuvalo v srcu, tresla se mu je roka, kadar je vzdignil kozarec. Vino ga je omamilo, gledal je v meglo in je videl v megli Jerinov obraz – ki se mu je zdel znan izza davnih časov. Iztegnil je roko, pokazal je nanj s kazalcem in se je smejal polglasno, od srca.

»Tudi ta ... tudi ta se ne bo obesil!«

Jerin je bil pijan in je vzkipel.

»Kaj? Razložite!«

Prešerni učitelj, ki je bil pijan že od začetka in je gledal kakor v sanjah z izbuljenimi očmi, se je nenadoma zdramil in se je izkušal vzdigniti.

»Razložite!«

Kačur je zmajeval z glavo in rokami.

»Ne! ... Ne bom se prepiral! ... Drugega ne rečem nič!«

»Klečeplazec!« je zaklical hripavo in polrazumljivo prešerni učitelj in se je zvrnil na stol.

Jerin je pomislil, nato je prijel steklenico z vodo, omočil si je čelo in je molčal.

Kačur se je nagnil mimo spečega praktikanta in je položil na rahlo svojo roko na njeno.

»Gospodična Matilda ... nekoč, ob tistih časih ...«

»Saj si pijan, starec!« ga je prekinila Matilda in mu je odtegnila roko.

Kačur se je obrnil v stran in je napravil teman, užaljen obraz; pol ga je bilo upijanilo vino, pol nezavedna, skrita bridkost – ki se je bila rodila daleč od tega večera in daleč od teh obrazov. Prijel se je z rokama za glavo.

»Ne mara me več!«

In takoj je pozabil, kdo ga več ne mara; najprej je mislil na suho učiteljico, nato na Matildo, nato na svojo ženo in nenadoma so se mu ustavile misli pred Minke belim obrazom in črnimi očmi.

Vzdignil je obraz in se je ozrl po omizju. Vstal je počasi, zibaje se, z motnimi, izbuljenimi očmi in je iztegnil roko.

»Kdo izmed vas, ki sedite tukaj ... kdo izmed vas je tako ljubil? ...«

Ugledal je same neznane obraze, pijane, strmeče, in je utihnil.

Jerin je stopil k njemu in ga je potrkal po rami.

»No ... saj je dobro ... Zdaj se že razumeva!«

»Pa zapojmo!«

»Bomo že zapeli; ne nocoj!«

Prinesel mu je suknjo in mu je posadil klobuk na glavo ...

Noč je bila hladna; nebo je bilo vse posuto z zvezdami in čisto blizu so bile. Cesta se je svetila kakor podnevi.

Kačur je postal, žibal se je in je gledal proti nebu.

»Kam sem zašel? V kakšno deželo?«

Mislil je naporno in se je domislil.

»Ne! ... Ne bodo me speljali! Otroke imam in ženo! ...«

Mislil je polglasno, nato je kričal in se je opotekal po cesti.

»Otroke imam in ženo! ... Zadosti ste mi dali! ... Ne maram več! ... Pustite me na miru! ... Sam zase! ...«

Postal je, poizkušal je glas in je zapel:

»Ljubca moja, kaj si st'rila,
da ti drujga ljubit greš ...«

Umolknil je in je bil nenadoma ves žalosten.

»Težko meni! Zdaj bo že jesen, bo že zima – kakšna je moja suknja? ... Kakšno je to življenje? Čemu? ...«

Prišel je do doma; od okna se je spustila senca.

»Hej ti!« je vzkliknil Kačur in je stopil hitreje, omahovaje. Ropotoma in žvenketaje se je zaprlo okno.

Senca je postala.

»Čakaj no, ti ... veš, le čakaj ... jaz, jaz nisem blag človek ...!«

Iskal je vžigalice in jih je našel; prižgal je ter posvetil in je ugledal pred sabo, v zibajoči se megli lepega fanta s pšeničnimi kodri; nežna polt je bila čisto bleda in vodene oči so stremel nanj v grozi.

»Ti!« je vzkliknil Kačur, vžigalica mu je padla iz roke in je ugasnila.

Zamahnil je z roko, zvrnil se je na tla in senca je utonila v noč.

Vrata so zaškripala.

»Kaj si ti, Kačur?«

Vzdignil se je in se je opotekal počasi proti njej.

»Kdo je bil pod oknom?«

»Kje«

»Pod oknom!«

»Pijanec! Sanjalo se ti je! Spravi se v posteljo!«

Stopil je v vežo.

»Sanjalo?« je prašal z zaspanim glasom in ni več vedel, kaj je prašal. Slekel se je v sanjah in se je smehljaj blažen: bil je na vrtu in Minka je slonela ob plotu.

Črtomir Zorec:

Beneška Slovenija, naša Deveta dežela ...

(Kraji, ljudje, pesem in govorica)

(17. zapis)

Zdaj smo z našimi zapisi pripotovali že tako daleč med Beneške Slovence, da bo kar pravi čas za širši pomenek o njihovi zgodovini.

BENEČIJA – OD KOD TO IME?

Najprej, zakaj vendar tako dosledno to vejo našega naroda označujemo s tem imenom? Sprva, vse od naselitve, je pokrajina, kjer so živeli naši rojaki, pripadala ne le duhovno, pač pa tudi svetno oglejskemu patriarhu. Ko pa je ta oblast razpadla, si je vse njeno ozemlje prisvojila Beneška republika (l. 1420).

No, Slovenci so bili z novo oblastjo kar zadovoljni (»kontent«), saj jim je potrdila njihovo staro samoupravo, celo nove privilegije so dobili! Beneška republika je ta svoj odnos do Slovencev oprla na dejstvo, da je zadovoljno obmejno prebivalstvo najtrdnejša obramba meje (med Beneško republiko in habsburško Avstrijo). Slovenci so Benečanom veljali za najzvestejše državljane in kot taki so tudi v starih listinah dosledno označevani (»fedelissimi populi«).

Tako se je torej obdržalo rojakom na večerni strani domovine staro-svetno ime – ki pa seve z današnjimi Benetkami nima bistvene zveze, le zgodovinsko. Sicer pa namesto poimenovanja Beneške Slovenije nekateri pisci uporabljajo raje še drugo oznako – Slovenska Benečija.

ZAČETKI NASELITVE

Zdaj pa se vrnimo od beneških časov nazaj, na začetek!

Deželica, ki jo imamo ves čas v naših zapisih, gotovo pa tudi v svojih srcih, meri le kakih 520 kvadratnih kilometrov. Bila je že v pradobi tako mikavna, da so v njej prebivala stara, neznana ljudstva. Zapustila pa so le grobove, ki sodijo celo v leto 600 pred našim štetjem. Tako so npr. arheologi že l. 1893 našli blizu Šempetra Slovenov 23 dobro ohranjenih grobov. Po dodatkih, ki so jih nekoč dajali mrtvecem na poslednjo pot, sklepajo zgodovinarji, da so ti prastari prebivalci teh krajev pripadali venetskemu rodu mogočnih Ilirov.

Vendar pa je prvi narod, ki ga zgodovina z gotovostjo imenuje kot prebivalce gorate Benečije, sodil k ilirskim Karnom, torej sorodnikom ljudstev poznejše Koroške in Kranjske (od tod menda latinski oznaki teh dveh dežela: Carantania in Carniola).

Keltske Karne, kot tudi ilirske Venete so l. 115 pred našim štetjem podjarmili Rimljani in jih le delno romanizirali. Govorili so poseben svoj jezik »lingua rustica«, ki je najbrž prednik današnje furlanščine. Na njihov jezik pa je vplival tudi poznejši prihod vojaškega plemena Langobardov (l. 569), ki se je začasno tu ustavilo.

Seveda pa zavojevanje praprebivalcev teh krajev ni potekalo idilično. Z ustanovitvijo obmorske naselbine Akvileje (Oglej) v deželi Karnov, so se rimski napadi na gorjance kar vrstili. Tak dogodek, napad konzula Emilija Skaverja (l. 114 pred n. št.), na miroljubne prvotne naselnike, je bil tako krut in neusmiljen, da so se obkoljeni Karni sicer obupano branili, a ko so videli, da nič ne pomaga, so pomorili svoje žene in otroke, nato pa še sami sebe usmrtili – da le ne bi padli v rimsko sužnost ... Le-ta pa je pomenila dosmrtno veslanje na galejah ali pa smrt v rimskih in drugih arenah, kjer so zveri trgale vojne ujetnike – da se je rimska drhal zabavala in naslajala ... (Po pričevanjih sodeč pa laški fašisti in švabski nacisti niso bili nič bolj človeški z jetniki in ujetniki – kako se zgodovina ponavlja ...)

V ta čas, v leta rimskih vpadov v te kraje sodi tudi ustanovitev Čedada, ki se je sprva imenoval Forum Julii. Le-to ime pa je pozneje dalo oznako vsej pokrajini: Forum Julii okrajšano Friul, t. j. Furlanija! Ime Čedad pa je novejšega izvora. Slovenci so ga sicer dosledno imeli za Staro mesto, avstrijska oblast v severnih italskih deželah pa je pustila vsaj tu svojo sled: Civitas Austriae, t. j. poznejši Cividale, po naše zdaj Čedad.

Pogled na Čedad – po naše: Staro mesto – najbližje mestno naselje za Beneške Slovence s porečja reke Nadiže.

Ko bo prihodnjič stekla beseda o Čedadu, takem kot je danes, bom lahko opozoril tudi na mogočen, pa tudi zares lep in umetniško dognan bronast spomenik (statuo) Julija Cezarja na glavnem mestnem trgu v Čedadu. Pač spomin na ustanovitelja mesta (l. 53 pr. n. št.).

LANGOBARDI – BOJEVITO LJUDSTVO

Bržčas je le malo narodov na svetu, ki bi jim bila dodeljena bridka usoda, na vse strani se biti ... Najprej s Huni, pa s Franki, Turki, in na koncu s sodobnimi barbari – fašisti, nacisti, četniki, ustaši in belogardisti. Eno samo pobijanje skozi stoletja – mi pa tu, na križpotju, na prepihu ...

Le z Langobardi (dolgobradimi vojščaki?) je bil naš stik nekam bolj viteški. Vsaj po pisanju langobardskega zgodovinarja Pavla Dijakona sklepam, da so Langobardi od naših prednikov bili bolj napadani, da so branili vstop v italsko ravan, da so Slovenci v nekaterih primerih (l. 604 pri Kremoni) celo vojaško sodelovali z Langobardi.

Prihod tega ljudstva v italske dežele, ki je očitno bilo kultivirano in dobro organizirano, določajo na leto 569. V tem času so pridrle langobardske kolone čez Predil in nato mimo Pod bonesca (Pulfero) v dolino Nadiže ter po njej dalje v ravnino okrog Čedada.

Č. Ž.

Na pragu dela in življenja

Zakoračiti samostojno v življenje, postaviti se na lastne noge, kot pravimo, to čaka nas vse: ene malo bolj zgodaj, druge spet kasneje, eni so bolj, drugi spet manj pripravljeni. Prav na pripravljenosti za ta hitri prehod iz šolskih klopi obveznega osemletnega šolanja na delovno mesto temelji pravzaprav ves učni program posebne osnovne šole posebej še v višjih razredih: več kot polovica učnih ur je namenjena tehničnim predmetom, ostalo pa splošno-izobraževalnim. Tehnični predmeti je vzeto bolj na široko, saj bi sem sodila tudi telesna vzgoja, ki ji na posebnih osnovnih šolah posvečajo še posebno veliko pozornosti, pa likovna vzgoja, glasbena, tehnična vzgoja s higieno dela, praktična znanja in vaje ter pouk o prehrani.

»Takšen učni program s poudarkom na tehnični vzgoji je na posebnih osnovnih šolah razumljiv,« pripoveduje psiholog posebne osnovne šole v Kranju prof. Ivo Serpan, **»saj lažje duševno prizadete otroke razen izjem ne pripravlja za delo na poklicnih ali drugih srednjih šolah: torej jih mora že posebna osnovna šola dodatno usposobiti, da bo prehod na delo čim lažji, otrok sam pa telesno in duševno pripravljen. V učni program je zato vključena tudi dvotedenska delovna praksa, ki je redne osnovne šole nimajo. Učenci zadnjih dveh razredov naše šole, 68 jih je, med njimi je tudi 13 učencev iz Tržiča, so prav sedaj v kranjskih in tržiških delovnih organizacijah na delovni praksi.«**

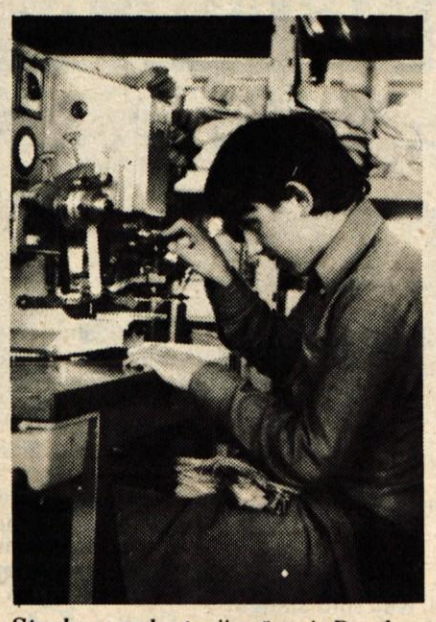

Strahu pred stroji učenci Posebne osnovne šole ne poznajo, saj se pri tehnični vzgoji dodobra spoznajo z njimi; delovna praksa pa vtise o tem, kakšno naj bi bilo proizvodno delo, še dopolni. – Foto: L. M.

Prejšnja leta so hodili na delovno prakso le zadnji razredi, lani pa so v ta delovni preizkus vključili še učence iz sedmega razreda, da bi pedagogi na osnovi te izkušnje lažje pomagali pri bodoči poklicni usmeritvi. Sicer pa se poklicno usmerjanje na posebni osnovni šoli začne že v šestem razredu, intenzivnejše pa je v zadnjih dveh razredih. Razen razgovorov o poklicih, učencem zavrtijo tudi razne filme na to temo, ogledajo si delo v nekaterih delovnih organizacijah, psiholog učence testira in podobno. **»Skratka za vsakega našega učenca v zadnjem razredu vemo, za kakšno delo je sposoben, upoštevamo tudi njegovo zdravstveno stanje, poznamo njegove želje in usmeritev, pri dokončni odločitvi pa so seveda pomembne tudi same možnosti zaposlitve in pa želje staršev. Rezultate delovne prakse pazljivo analiziramo in če je potrebno učenca usmerimo drugam: le tako naš učenec svoje sposobnosti ob primernem delu razvija še naprej, se vključi v delovni proces, napreduje morda tudi do kvalifikacije v nekaterih primerih in se torej uspešno vključi v proizvodnjo včasih celo kot izjemno produktiven delavec, nasplošno pa se povsem zlije z množico ostalih zaposlenih delavcev.**

Delovne organizacije nasploh že nekaj let nazaj kažejo dovolj razumevanja za delovno prakso učencev s posebne osnovne šole: strah, da bi se otroci ne znašli med stroji, je skorajda neupravičen, saj so se z različnimi stroji seznanili praktično že pri tehničnem pouku. Res pa je, da naši otroci v začetku potrebujejo več pozornosti, več spodbude,« pravi prof. Serpan, **»zato je uspešna praksa in morda še kasnejša zaposlitev odvisna tudi od pripravljenosti in sodelovanja drugih delavcev in predvsem predpostavljenih delavcev, kako uspešno se bo učenec vključil v delovno okolje. Samo zadovoljni smo lahko s sprejemom naših učencev v delovne organizacije kot so Sava, Planika, Iskra, Gorenjska oblačila in druge, seveda pa bi radi zdajšen izbor zaposlitev še razširili tudi na nekatere druge organizacije, ki so sicer že pokazale pripravljenost za zaposlovanje naših učencev ali pa tega še niso storile.«**

Pedagogi obiskujejo svoje učence tudi na delovni praksi, tako da se še posebej na lastne oči prepričajo, kako se je učenec vživel v delo in ne le na podlagi delovnega dnevnika, ki ga morajo voditi in pa z anketo, ki jo izpolnijo predpostavljeni v delovni organizaciji. Tako je v krojilnici Gorenjskih oblačil vodja oddelka Franc Žlebir pohvalil učenki Ireno in Mileno, da sta pridni, vztrajni pri delu in da sprašujeta, kaj naj delata naprej, če jima delo zmanjka. **»Opravljata sicer enostavno delo pri krojenju, vendar tako, da bi ga sicer moral opraviti kak tukaj zaposleni. Če se bosta izkazali, bosta seveda lahko opravljali tudi kako zahtevnejše delo.«**

Tudi za Stanko in Marinko je njuna mentorica Marja Keserič našla vzpodbudne besede, vendar pa bo treba na dokončno oceno seveda počakati do konca delovne prakse.

Tudi v tovarni Planika, kjer je na delovni praksi trenutno 6 učencev posebne osnovne šole v Kranju, so za to pomembno dopolnilo njihovega učnega programa pokazali veliko pripravljenost. Sonjo, učenko 8. razreda, so dali na primer k stroju za tanjšanje gornjega usnja, pa se je kar znašla: če je kaj narobe pa opozori mojstra. Tudi Franci je pri stroju za odtiskavanje šifer na usnje: bolj počasi še gre, a rutina s časom pride sama od sebe.

»Sicer pa učence zaposlimo na več delovnih mestih«, je povedal Alojz Sitar vodja montaže, **»da zvemo za kakšno delo je kdo najbolj sposoben; včasih nekomu ne leži kot pravimo delo, ko pa najdemo pravo, celo presega normo. Moram reči, da smo bili doslej s sprejetimi učenci s posebne osnovne šole kar zadovoljni, tudi drugi delavci so jih dobro sprejeli in jim tako omogočili, da so ob delu postali poprečni delavci, kar se od njih tudi pričakuje.«**

L. M.

Prizadevanja za družbeno priznanje invalidnosti civilnim žrtvam vojne

Medobčinska zveza civilnih žrtev vojne Kranj, ki združuje 180 članov s področja Gorenjske, je bila ustanovljena dokaj pozno, šele leta 1971: vse dotlej so interesi žrtev vojne bili zastopani v republiški organizaciji skupaj z zvezo slepih.

»Osnovni namen naše organizacije je zaščita naših članov, to je žrtev vojnega materiala, civilnih žrtev vojne in žrtev fašističnega nasilja. Naši člani so invalidi vojne, vendar pa jim status invalidov ni priznan,« je povedal predsednik Angelo Vidic. **»Že nekaj časa si zato prizadevamo, da bi tudi civilnim žrtvam vojne zakon priznal status invalida, tako kot je to urejeno za vojaške vojne invalide in za delovne invalide. Po zakonu imajo naši člani le pravico do denarne pomoči, dodatka za tujo pomoč in nego ter dodatek na nizke osebne dohodke družine: to je seveda le socialna pomoč, pred dejstvom, da so naši člani tudi invalidi, neredki med njimi tudi 100-odstotni, pa si družba zatiska oči.«**

Zakonska določila iz leta 1968, ki civilnim žrtvam vojne ne priznavajo statusa invalidov, so po njihovem mnenju diskriminacijska, tako da je republiška zveza civilnih žrtev vojne pripravila osnutek zakonskega predloga o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu nekaterih kategorij invalidov vojne, ki je sedaj v razpravi in v katerem se izenačuje status civilnih žrtev vojne z ostalimi kategorijami vojnih invalidov in drugih. **»Tak zakon res že težko čakamo,«** pravi predsednik medobčinske organizacije za Gorenjsko. **»Zato nas je še posebej zabolela, pa ne le člane naše organizacije, pač pa o tem slišimo tudi iz drugih organizacij v Sloveniji, analiza o varstvu borcev NOV in drugih borcev ter mnenje republiškega komiteja za varstvo borcev, kjer je zaenkrat izraženo odklonilno stališče do naših zahtev. Še posebej se čutimo prizadete, ker je urejanje teh zadev v republiški pristojnosti in so zato nekatere republike kot je Hrvatska in nekatere pokrajine že sprejele tak zakon, za kakršnega se pri nas šele prizadevamo.«**

»V naših vrstah so ljudje, ki so v zadnji vojni sodelovali z narodnoosvobodilnim gibanjem, bili zaradi tega izgnani, zaprti v zloglasnih taboriščih, od koder so se vrnili, če so preživeli najhujša trpinčenja, kot invalidi ali pa so bili žrtve fašističnega nasilja kako drugače ali so se ponesrečili z vojnim materialom in podobno,« pravi podpredsednik medobčinske organizacije civilnih invalidov vojne Ciril Drinovec, tudi sam sto odstotni invalid. **»Našo družino so med vojno izselili v Srbijo leta 1941, na naši kmetiji v Podbrezjah pa se je nastanila nemška žandarmerija. Zaradi tega je bilo v okolici hiše, potem ko smo se vrnili domov, še veliko eksploziva, ki ga je oče odstranjeval. Z bratom sva kot otroka našla bombo lepe rdeče barve in jo odpirala s kamnom: v eksploziji je brata ubilo, sam pa sem popolnoma oslepel in tako postal kot toliko drugih, v Sloveniji nas je še preko 500, žrtev vojnega materiala.«**

Tako kot se je zgodilo Cilki Štularjevi, 60-odstotnemu invalidu doma iz Dupelj, se je verjetno še marsikateri interniranki; zaradi sodelovanja z narodnoosvobodilnim gibanjem so jo leta 1942 Nemci zaprli v begunjskih zaporih, nato pa se je začela njena pot po nemških koncentracijskih taboriščih, kot so bili Auschwitz, Ravensbrück, Saksenhausen. **»Vojna naši družini ni prizanesla niti malo; naš dom je bil požgan, dva brata sta padla v partizanih, eden je umrl v taborišču, družina je bila izseljena v Nemčijo, oče je bil ustreljen kot talec. Kdor je preživel taborišče Auschwitz, ve, koliko je bilo vredno življenje taboriščnika, kakšni so bili pogoji dela. Naj samo povem, da so me poslali v to taborišče kake tri tedne za nekaterimi zapornicami iz Begunj, pa nisem nobene več dobila žive. Preživela sem tudi zdravniške poskuse na taboriščnikih: vcepili so mi malarijo, dobila pa sem kasneje še pegavi tifus in davico. Posledice imam še sedaj, kaj jih ne bi imela, če sem pa bila kot toliko drugih prav na pragu smrti v krematoriju. Kljub dokumentom iz taborišča Auschwitz o teh poskusih pa je zvezna komisija za priznavanje odškodnine mojo vlogo zavrnila. Ni nas malo internirank, ki smo v nacističnih taboriščih preživele najhujše nasilje, izgubile zdravje, invalidi smo, pa nam družba tega noče priznati.«**

Tudi Lado Guna iz Kranja je član medobčinske organizacije civilnih žrtev vojne: **»Stališča naših članov do problema priznanja invalidnosti so znana in menim, da bi si morali prizadevati za priznanje še naprej. Tu niso tako važne ugodnosti, ki jih status invalida prinaša, saj jih imamo nekaj že sedaj, vendar pa je boleče predvsem to, da družba našim članom ne prizna statusa, pa čeprav so zdravje izgubili zaradi sodelovanja v osvobodilnem gibanju in zaradi fašističnega nasilja ali kako drugače. Moja invalidnost, sem 60-odstotni invalid, se je začela v otroškem taborišču v Passauu. Našo družino so Nemci izselili, starše v Auschwitz, oba sta tam umrla, mene s sestro pa so od staršev ločili že prej. Leta 1943, star sem bil dobro leto, smo ob bombardiranju tekli po stopnicah v klet, padel sem in si hudo poškodoval roko in nogo (oba uda sta nekoliko krajša) in si poškodoval še glavo.«**

L. M.

festivalna dvorana bled

od 8. do 23. maja 1976
razstava in prodaja

BLED '76

- pohištvo za opremo turističnih sob
- dnevne sobe
- kuhinje
- oprema za taborenje
- gospodinjski stroji
- dekorativa

murka

razstava bo odprta vsak dan od 10. do 19. ure, tudi v nedeljah

lesnina
TOZD Tapetništvo Radovljica
Izdelujemo in montiramo po naročilu:
Zavese in karnise silent gliss, platnene samonavijalce, oblazinjeno pohištvo in vsa tapetniško dekorativna dela

Polagamo:
vse vrste plastičnih iglanih podov in itisona

Robimo in režemo:
talne obloge itison po merah in željah kupcev
Lastna zaloga zaves, karnis in talnih oblog.

Vsak torek odprto od 6. do 16. ure.

VEČ TOPLOTE V VAŠ DOM
TAM-STADLER

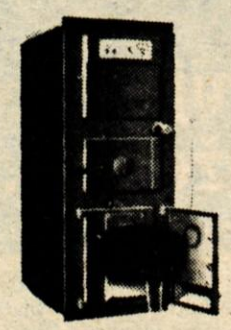

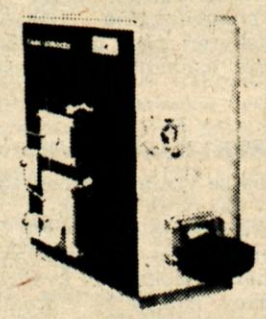

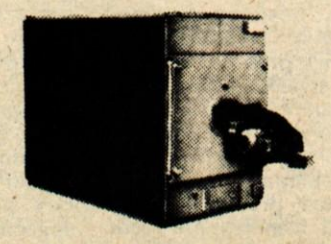

ker ima vakuumemajlirane bojlerje

mednarodni patent No. 250127

UNIVERZALNI KOTLI
- od 25.000 kcal/h naprej
- možnost kurjenja z oljem, s premogom ali plinom
- visoki izkoristki goriva
- vgrajena avtomatika za samodejno delovanje
- gorilniki
- zagotovljeni nadomestni deli in servis
- ugoden dinarski nakup

KOTLI Z DVOJNIM KURIŠČEM
- od 25.000 do 80.000 kcal/h
- možnost kurjenja s premogom, odpadki, oljem ali plinom
- visok izkoristek goriv
- samodejno delovanje z mnogo komfort

POSEBNI KOTLI ZA OLJE ALI PLIN
- od 200.000 do 3,000.000 kcal/h
- ugodne dimenzije
- visoki izkoristki
- za režim 110/90° C ali 90/70° C
- kvalitetni gorilniki
- dinarski nakup

VARČNO OGREVANJE

TAM MARIBOR
OBRAT STUDENCI
62000 Maribor
Leningrajska 27

mali oglasi • mali oglasi

Mali oglas lahko oddaste pri naši maloglasni službi pri GLASU v Kranju in na vseh poštah na Gorenjskem. Cena malega oglasa je 20 din za 10 besed, vsaka nadaljnja beseda pa stane 3 din. Prav tako lahko oddajate osmrtnice in zahvale. Po želji te objavljamo za dodatnih 60 din tudi s fotografijo. Naročniki imajo pri malih oglasih, osmrtnicah in zahvalah 25 % popust. Letna naročnina znaša 140 din, polletna 70 din. Vse informacije dobite na telefon številka 23-341.

prodam

Prodam KOKOŠI nesnice. Zadraga 18, Duplje 2493

PELARGONIJE — avstrijske bršljinke prodamo v Šenčurju, Kranjska 25 2739

Prodam JARČKE in PETELINČKE znamke preluks, 12 tednov stare. Urh Jože, Zasip 23, po domače pri Boštincu 2799

Prodam KRAVO, čisto simentalko po prvem teletu. Vrhunc Joža, Hlebce 3, Lesce 2804

KONJA — športnega, primernega za ježo in vožnjo, ugodno prodam. Pavlin, Pivka 11, Naklo 2850

Prodam dvojna balkonska VRATA 80 × 210 ter vezano OKNO 120 × 140. Ogled v popoldanskih urah. Gosteče 1, Šk. Loka 2895

Prodam SILOREZNIK eolo, malo rabljen. Štravs, Volča 23, Poljane nad Šk. Loko 2898

Prodam globok OTROŠKI VOZIČEK — italijanski, temno modre barve. Podvršček, Gubčeva 1, Planina 2915

Prodam SVISLI v bližini Zgoške Ravni, primerne za vikend. Rozman, Lancovo 40, Radovljica 2948

Prodam PŠENICO, Češnjevek 5, Cerklje 2949

Prodam KOSILNICO BCS z vsemi priključki, kosilnimi in žetvenimi. Poizve se v trafiki Cerklje 2950

Prodam OTROŠKO POSTELJICO z vložkom. Ogled po 19. uri. Barle, Zlato polje 3/C

KZ Naklo
VALILNICA

prodaja enoletne kokoši

v sredo, 19. maja, v vzrejališču Podbrezje od 8. do 12. ure. Cena je 40 din za kos.

KZ Naklo
Valilnica

Prodam RISALNO MIZO. Naslov v oglasnem oddelku 2952

Poceni prodam OJAČEVALEC za orgle in kitaro. Gorenjesavska 22, Kranj 2953

Prodam več MIZARSKIH STROJEV. Naslov v oglasnem oddelku 2954

Prodam JARČKE nesnice, 2 meseca stare. Dobre, Loka 4, Tržič 2955

Prodam BETONSKO ŽELEZO Ø 15 in DROBNI KROMPIR. REPNIK, Praprotna polica 19, Cerklje 2956

Prodam 1000 kom. NAVADNIH ZIDAKOV, 25 % ceneje. Valant, Selo 14, Bled 2957

Prodam SENO. Čirče 31 2958

Prodam SENO. Jeglič, Podbrezje št. 86 2959

Prodam SPALNICO, poceni in TELEVIZOR Rudi Čajevec. Sukič, Ul. 1. avgusta 9, Kranj 2960

Prodam KRAVO pred telitvijo ali s teletom. BURGAR, Hlebce 19, Lesce 2961

Prodam KRAVO pred telitvijo. Koselj Jože, Doslovče 21, Žirovnica 2962

Prodam zgodnji in pozni SEMENSKI KROMPIR. Nomenj 42 2963

Prodam globok OTROŠKI VOZIČEK. Drešar, Kamnik, Vegova 2 a, tel. 061-831-354

Poceni prodam SOBNO OPREMO. Ogled vsak dan popoldne. Nartnik, Šorlijeva 8 pri Vodovodnem stolpu. 2964

Izdaja ČP Glas, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1. Stavek: GP Gorenjski tisk Kranj, tisk: Združeno podjetje Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. — Naslov uredništva in uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-601-12594 — Telefoni: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 23-341, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, maloglasni in naročniški oddelek 23-341. — Naročnina: letna 140 din, polletna 70 din, cena za 1 številko 2 dinarja. — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

vozila

Prodam avto VW 1200 po delih. Rozman, Lancovo 40, Radovljica 2965

Kupim VARTBURG do 2 leti star. Plačam v gotovini. Naslov v oglasnem oddelku 2867

Obiščite naš paviljon — prepričajte se — zadovoljni boste

Na mednarodnem sejmu malega gospodarstva v Kranju od 7. do 14. maja boste lahko ugodno kupili moško, žensko in otroško obutev z ortopedskimi vložki, po konkurenčnih cenah.

Modno čevljarstvo KERN STANKO, Kranj, Partizanska 5.

Prodam FIAT 750, letnik 1968. Florjančič Lojze, Britof 211 2873

Prodam SPAČKA, letnik 1973. Šink Jože, Čirče 29, Kranj 2966

Prodam MERCEDES 190 DC. Ropret Martin, Smledniška 32, Kranj 2967

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1969. Mubi Drago, Staretova 2, Kranj 2968

Kupim zadnja dva BLATNIKA za AMI-6. Kepic Ivo, Praprotna polica 30, Cerklje 2969

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1964, registrirano, vozno in MOPED T 12. Brezje 13, pri Tržiču 2970

Ugodno prodam ZASTAVO 750, letnik 1968. Štajer, Župančičeva 9, Kranj 2971

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1971. Srednja vas 55, Šenčur 2972

Prodam PONY EKPRES tomos avtomatik in AVTORADIO atomik avtomatik. Blagojević Branko, Podbrezje 10, Duplje 2972

kupim

Kupim DVODELNO OMARO, dobro ohranjeno. Ponudbe na telefon 41-093 2973

Kupim rabljene ELEMENTE in PULT za kuhinjo. Naslov v oglasnem oddelku 2974

obvestila

S STROJNIM ČIŠČENJEM vrnem preprogam in talnim oblogam čistočo in svežino barv. Kličite, pridem na dom. Telefon 26-912 2096

ZŠAM TRŽIČ bo organizirala tečaj za D kat. in tovornjake E kat. za voznike motornih vozil, ki imajo pogoje. Predavanja bodo ob petkih in sobotah od 17. do 20. ure, ob nedeljah od 8. do 11. ure s pričetkom v petek, 14. maja. Informacije daje in prijave sprejema Jože Goričan, Ročevnica 35, Tržič 2790

stanovanja

Intelektualka išče GARSONJERO, MANJŠE STANOVANJE ali SOBO z uporabo kuhinje v Kranju ali okolici. Oddati ponudbe pod Daljši čas 2975

Enosobno STANOVANJE ali GARSONJERO vzamem v najem. Oddati ponudbe pod KRANJ 2976

Iščem SOBO za ženski FRIZERSKI SALON v Šenčurju. Naslov v oglasnem oddelku 2977

KZ Naklo
Valilnica

prodaja 2 — 3 mesece stare jarčke

v sredo, 12. maja, v vzrejališču Podbrezje od 7. do 11. ure.

KZ Naklo

posesti

GARAŽO za pekarijo v Kranju prodam najboljšemu ponudniku. Naslov v oglasnem oddelku 2978

zaposlitve

KUHARICO in ČISTILKO iščemo za počitniški dom RADE KONČAR Bašelj. Plača zelo dobra, stalna služba ter hrana in stanovanje zastonj. Javite se na telefon 45-040 ali osebno 2887

Žensko za POMOČ V KUHINJI zaposlimo takoj. Delo je redno ali honorarno za nekaj ur na dan. Stanovanje in hrana možna v hiši. Gostilna LAKNER, Kranj. Cesta na Brdo 33 2941

zahvale

Iskrena zahvala primariju dr. Zalokarju, sobnim zdravnikom dr. Skulju, dr. Remšku, dr. Juvanu in dr. Avšiču ter sestram in vsem ostalim v Psihiatrični bolnici Begunje za vso skrb, dobroto, potrpežljivost in razumevanje. Hvaležna Marija. 2979

izgubljeno

Ušla je velika zelena PAPIGA, plavočela amazonka. Najditelja prosim, da jo vrne. Dobi nagrado. Naslov v oglasnem oddelku 2980

KZ NAKLO
VALILNICA

prodaja dnevno sveža jajca

vsako sredo, od 14. do 17. ure in v soboto od 7. do 11. ure. Cena 1,50 za kos.

KZ Naklo

Usten nasvet je vreden več kot 1000 napisanih besed

V poslovalnici ELGO Lesce

V soboto, 15. maja, od 9. do 12. ure in v petek, 21. maja, od 16. do 19. ure bo predavanje o uporabnosti zamrzovalne skrinje LTH.

Predavatelj: Ela Kovačič

murka

termopol

Pred poldrugim desetletjem je bilo v Sovodnju v zgornjem koncu Poljanske doline ustanovljeno podjetje za predelavo plastičnih mas, eno prvih te vrste pri nas. Z vztrajnim delom predvsem pa z dobro kvaliteto smo si pridobili renome in priznanje potrošnikov plastičnih mas. Naši izdelki iz vakuumirane in varjene plastike imajo vsestransko uporabnost, tako za industrijsko kot za široko potrošnjo.

Obiščite nas na mednarodnem sejmu malega gospodarstva v Kranju od 7. do 14. maja

Nudimo vam za ogled in dober nakup lepe izdelke, ki so primerni tudi za darilo!

Vse izdelke lahko kupite po ugodni ceni na sejmu, ali pa jih naročite (po povzetju) na naš naslov Termopol Sovodenj p. 64225 Sovodenj

20% MAJSKI POPUST

ZA DEL PROIZVODNJE

Slovenijales

NUDI KUPCEM OB NAKUPU POHIŠTVA

Slovenijales

— *Vižmarje, Plemljeva 86*
— *Kranj, Gorenjski sejem, Hala A*
— *Ljubljana, Gospodarsko razstavišče, paviljon Jurček*

s sodišča

Vinjen zamahnil z nožem

Okrožno sodišče v Kranju je obsodilo 24-letnega Safeta Tubića iz Soteske na dve leti in pol strogega zapora, ker je na Jesenicah zabodel Hasana Saletovića in mu tako poskusil vzeti življenje.

Dogodek se je pripetil 30. maja 1973. Tistega dne je Tubić imel goste in se je z njimi napil. Ko jih je spremil, je na cesti srečal Hasana Saletovića in še Alijo Ibrahimoviča ter Halida Imamoviča. Vse je povabil na pijačo, nato pa še k sebi domov v stanovanjsko barako na Tomšičevi cesti. Tu je družba popila še nekaj žganja, vendar pa ne veliko, saj se je kasneje izkazalo, da je bil hudo poškodovani Saletović pravzaprav trezen. Najbolj vinjen je bil Tubić: ni jasno, zakaj se je pravzaprav začel prepir med Tubićem in Saletovićem. Padle so žaljivke, ki so vinjenega Tubića hudo razburile, tako da sta se s Saletovičem stepla. Tubić je celo padel po tleh, Saletović pa je tudi pahnil njegovo ženo. Vse to je tako razjezilo Tubića, da je vso družbo spodil iz svojega stanovanja na hodnik in za njimi zaklenil. Nato je v kuhinji vzel dva noža, skočil skozi okno in prišel okoli barake škozi glavna vhodna vrata spet na hodnik za hrbet Saletoviću, ki si je sklonjen na hodniku zavezoval čevlje. Tako sklonjenega je Tubić zabodel z kuhinjskim nožem v levo stran hrbta. Alija Ibrahimović, ki si je tudi na hodniku zavezoval čevlje, je zaslišal stok, videl obtoženca z dvema nožema, zato je skočil vanj in ga podrl na tla mu izvil en nož, drugega pa je Tubić na tleh pokrival s svojim telesom. Brcnil ga je v obraz in nato s tovarišem poskrbel za hudo ranjenega Saletovića. V bolnišnici so zdravniki Saletoviću rešili življenje: izvedenec je bil mnenja, da je bila sključena drža Saletovića tisto srečno naključje, da ni prišlo pri vbodu do poškodb življenjsko važnih organov kot so srce in ožilje.

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo, da je bil Tubić v času storjenega dejanja zelo vinjen in razburjen, ker se je čutil užaljenega in bi trezen, kot kaže vse dosedanje njegovo življenje, ne bil storil kaj takega. Sodišče je to upoštevalo kot olajšavalno okoliščino in se odločilo zato za omiljeno kazen.

L. M.

Poskus ropa

Bevk Stane, star 29 let, iz Stare Loke, in Tahirovič Zuhdija, star 22 let, tudi iz Stare Loke, sta 25. januarja letos postopala po Škofji Loki, obiskala sta nekaj lokalov, vendar pila nista veliko, ker nista imela denarja. Bevk je celo prejšji dan zakvartal 200 din, od 1000 din, ki mu jih je dal batranec, da bi jih zamenjal v marke. Ves dan je imel v glavi, da mora nekje stakniti nekaj denarja, saj od svoje plače, ki jo je prejel pred desetimi dnevi, ni imel že več ničesar. Zato je prišel na idejo, da bi ta denar pač nekomu vzel. O tem je govoril s Tahirovičem in ta je bil kar za to. Začela sta iskati po Škofji Loki primerno žrtev in bila pri tem nenavadno vztrajna. Pred hotelom je ležal vinjen moški, a je bilo okoli preveč ljudi, zato sta misel na rop tu opustila. Pri domu upokojencev sta opazila nekega upokojenca, ki se je vračal domov in mu sledila skoraj kilometer daleč, nato pa zasledovanje opustila in se vrnila v mesto. Dogovorila sta se, da bosta napadla prvega, ki bo šel v gostilni Pri Bergantu na stranišče.

Prej sta še pogledala, kje se na dvorišču in stranišču ugasne luč, nato pa sta čakala za vogalom. Prav tedaj je šel iz gostilne na stranišče Franc Šnajder. Stekla sta k stikalu in ugasnila luč, nato pa šla v stranišče. Tu je Bevk zgrabil presenečenega Šnajderja za vrat, ga potisnil k vratom, in mu je stikal po žepih; Tahirovič pa ga je udaril po obrazu, da je padel in mu stopil za vrat. Bevk pa je še naprej stikal v njegovih žepih za denarjem. Ko je že otipal denarnico zapeto v zadnjem hlačnem žepu, se je nenadoma prižgala luč. Šnajderju se je posrečilo namreč klicati na pomoč: to pa je slišala natakarica, ki je tedaj šla v klet po pijačo. Prižgala je luč, da bi videla, kaj se dogaja. Napadalca sta se prestrašila in pustila Šnajderja vsega krvavega ter zbežala. Denarnice jima ni uspelo dobiti, čeprav je Bevk že odtrgal gumb na žepu, da bi prišel do nje. Napadalca sta tekla domov in šla spat, vendar so ju miličniki že čez nekaj ur zbudili.

Oba sta kaznivo dejanje poskusa ropa priznala. Okrožno sodišče v Kranju, kjer sta se zaradi tega dejanja zagovarjala, pa ju je obsodilo: Bevka na tri leta in tri mesece strogega zapora, Tahiroviča pa na tri leta strogega zapora. Med obtoževalnimi okoliščinami je sodišče upoštevalo, da sta bila oba zaposlena, da sta imela primerne dohodke, a sta kljub temu napadla nič hudega slutečega občana. Sodišče je upoštevalo, da je bil pobudnik Bevk in mu je zato odmerilo višjo kazen.

L. M.

Sporočamo žalostno vest da je tragično preminul naš dragi brat in stric

Jakob Sajovic

Pogreb dragega pokojnika bo ob 15.30 uri izpred hiše žalosti na pokopališče na Suhi pri Predosljah.

Žalujoči: sestri Ančka, Marica in brat Nace z družinami ter sestri Micka in Rozka

Suha, 10. 5. 1976

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 75. letu starosti za vedno zapustil mož, ata in stari ata

Andrej Mrak

iz Stare Oselice 36

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga obiskovali v času bolezni in mu lajšali bolečine, vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti ter ga zasuli z venci in cvetjem. Še posebno zahvalo pa smo dolžni dr. Bojanu Gregorčiču za dolgoletno zdravljenje, članom gasilskega društva in zveze borcev Trebija za spremstvo, pevcem za žalostinke, govornikom za tople poslovilne besede ter g. župniku za pogrebni obred. Še enkrat najlepša hvala!

Žena Ivana, sin Andrej, hčerka Pepca ter hčerki Mici in Štefka z družinama

Stara Oselica, Trebija, Borovnica, Kopačnica, 25. aprila

Še enkrat o nezgodi cerkljanskih šolarjev

Širijo se najrazličnejše vesti o prometni nesreči avtobusa, ki je peljal otroke osnovne šole iz Cerkelj. Ker se še vedno pojavljajo in še posebno, ker je dnevno časopisje in RTV Ljubljana objavljalo netočne vesti o poteku in vzrokih nesreče, se čutiva osebno, kot neposredna očividca nesreče, dolžna, da s tem člankom razjasniva nekatere podrobnosti in netočne informacije. Poudarjava, da ne misliva strokovno ugotavljati vzroke nesreče. **Širši javnosti želiva le prikazati resnična dejstva v zvezi z nesrečo:**

1. Ni res, da je prišlo do čelnega trčenja, kar so navajali časopisi in TV. V tem primeru, tega članka ne bi mogla sestaviti, ker sva v trenutkih nesreče sedela na prvih sedežih.

Avtobus, ki ga je oplazila kabina belgijskega vlačilca, ki se je pojavila nenadoma izza pred njim vozečega tovornjaka, je bil v celoti na svojem voznem pasu. Zato je poškodovan le njegov levi bok.

2. Vest, da so otroci dobesedno leteli skozi vetrobransko steklo oziroma skozi okna avtobusa, je popolnoma neresnična.

Ko je avtobus ustavil na travniku, je nekdo od učencev zakričal »gori« (verjetno zaradi trenutnega udarca). V tem trenutku so resnično pričeli otroci skakati skozi razbita okna.

3. Navajanje časopisov in televizije, da so bili najhuje poškodovani tisti otroci, ki so stali, ni resnično.

V trenutku nesreče je res nekaj učencev stalo med sedeži. (Mislim, da je vsem jasno, da otroci med vožnjo radi hodijo drug do drugega. Jasno je tudi, da je na naših cestah več takih avtobusov, kjer potniki tudi stojijo in zato avtobus ne vozi s hitrostjo 50 km, ampak precej več).

Poudarjava, da sta od stoječih otrok dobili le dve učenki lažje udarce in sta bili obe še isti večer doma.

Ob zaključku naj samo poudariva, da sva osebno, kot celoten kolektiv, zelo ogorčena nad netočnimi objavami in nad občutkom, da smo s to nesrečo, ki nas je zelo prizadela, kamen spotike in polemike v zvezi z odgovornostjo organizacij izletov oziroma prevozov otrok.

Gustav Perne in Božo Janež

Cesta JLA 6/I
nebotičnik

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

Izdeluje načrte za vse vrste visokih in nizkih gradenj. Razpolaga z načrti tipskih projektov stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij.

Vinjen podtikal ogenj

Na enotno kazen štirih let strogega zapora je senat okrožnega sodišča v Kranju obsodil 28-letnega Marjana Rakuša z Bleda, po poklicu remontnega ključavničarja v Elanu. Spoznan je bil za krivega, da je v lanskem letu na štirih različnih krajih podtaknil ogenj, in da je nastala precejšnja materialna škoda.

V marcu, bilo je 19. v mesecu, je ves dan popival in tako vinjen vstopil v stanovanje Ivana Zakša v Zgoši. Boža Zakša se je neznanca ustrašila in je zbežala k sosedi, tačas pa je Rakuša iz štedilnika, v katerem so gorela polena, z nogavico potegnil dvoje polen in jih zanesel v shrambo v papirnato škatlo, zažgal še karton z jajci, v predsobi pa pritaknil vžigalico k zavesi. Ko se je Boža Zakša s sosedo vračala proti svoji hiši, je opazila ogenj, zato so poklicali na pomoč gasilce. Rakuša je povedal, da si je v stanovanju svetil z vžigalico in je zato po nesreči zagorela zavesa, ni pa vedel, kako da je zagorelo tudi v shrambi.

Dvakrat, enkrat v marcu in drugič v decembru lani, je Rakuša podtaknil ogenj tudi v tovarni Elan v Begunjah, kjer je bil zaposlen. Rakuša je sicer zanikal, da bi zanetil ogenj na podstrešju temperirnice in da bi lahko ogenj nastal tudi od odvrženega ogorka, saj so tja hodili tudi drugi delavci. Vendar pa je bilo ugotovljeno, da požar ni nastal zaradi odvrženega ogorka, pač pa je požigalec zbral treske in jih zažgal na mestu, kjer se stika več tramov. Na podstrešju je bilo skladišče suhega lesa za smuči: le hitri intervenciji gasilcev se je posrečilo preprečiti veliko škodo. Sodišče se je na podlagi dokazov prepričalo, da je treske zanetil Rakuša. Za drugi požar v temperirnici pa je Rakuša točno povedal, kako je zanetil: vžigalice je v skladišču lesa položil na kupček na suhe deske, jih zažgal in odšel. Ogenj je ogrozil okoli 200 kubičnih metrov desk velike vrednosti, vendar pa so delavci in gasilci požar pravočasno omejili in je bilo škode le za okoli 15.000 din.

Rakuša je prav tako vinjen podtaknil tudi ogenj v gospodarskem poslopju Jožeta Rekarja na Savski cesti na Bledu, da je pogorelo do tal, ogrožena pa je bila tudi stanovanjska hiša. Čeprav se Rakuša ne spominja, da bi zažgal seno na gopodarskem poslopju, pa je sodišče na podlagi izjav prič, ki so bile skupaj z vinjenim Rakušo tisti večer in so ga videle v bližini Rekarja, tudi čas, kdaj naj bi iz tlenja zagorelo in prihodom Rakuše domov se ujema, zaključilo, da je poslopje zanetil Rakuša. Tudi obnašal se je podobno kot pri drugih požigih, prej je bil vinjen, nato pa je pomagal ali gasiti ali pa je naslednji dan prišel na kraj požara.

Sodišče se je oprlo na ugotovitve sodnega izvedenca psihiatra, ko je zaključilo, da je Rakuša podtikal ogenj v posebnem duševnem stanju. Vedno se tako obnaša, to je agresivno, kadar je pod vplivom alkohola, zaradi tega je bil že večkrat tudi pred sodnikom za prekrške kaznovan, nagnjen pa je tudi zaradi čustvenih stisk in konfliktov k požiganju. Sodišče se je zato odločilo tudi za obvezni ukrep zdravljenja alkoholizma, kar bo, če bo seveda uspešno, odvrnilo Rakušo tudi od teh kaznivih dejanj. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo, da je bila zaradi podtaknjenega ognja velika nevarnost, da nastane ogromna škoda, med olajšilne okolnosti pa je štelo, da je Rakuša delno priznal ta dejanja, da jih je storil v vinjenem stanju in da ima družino.

L. M.

Našli živo in zdravo

V petek, 7. maja, okoli 17. ure je Ivanka Habjan iz Dolenje vasi pogrešila svojo 2-leto hčerko Marijo. Sprva jo je iskala sama, nato pa so ji pomagali še sosedje, a brez uspeha. Zato so poklicali na pomoč delavce oddelka milice Železniki, pridružili pa so se jim še prostovoljni gasilci iz Železnikov, Selc in Češnjice ter delavci PM Škofja Loka. Pogrešano deklico so iskali tudi s službenim psom, vendar pa je niso mogli najti, čeprav so jo iskali do polnoči. Naslednjega dne okoli 5. ure zjutraj, ko so se iskalcem pridružili še člani civilne zaščite KS Selca, pa so deklico okoli pol sedme ure zjutraj našli pod neko smreko poldrug kilometer od doma. Otrok se je počutil dobro, bi je le premrazen.

nesreče

Nenadoma čez cesto

V četrtek, 6. maja, ob 21.20 se je na regionalni cesti v Zg. Bitnjah pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Mustafa Tahirović (roj. 1957) je peljal od Kranja proti Škofji Loki. Pri hiši št. 32 iz gostilne Strahinc pa je tedaj prišel na cesto Jože Plantan in nameraval na avtobusno postajo na nasprotni strani ceste. Voznik kljub zaviranju nesreče ni mogel preprečiti in je pešca zadel. V nesreči si je Jože Plantan zlomil obe nogi in dobil druge poškodbe; zdravi se v ljubljanski bolnišnici.

Zapeljal v levo

V četrtek, 6. maja, ob 20.20 se je na magistralni cesti v Podvinu pripetila hujša prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Milan Frelih (roj. 1930) iz Brezij je vozil od Radovljice proti Črnivcu. Na vrhu klanca pred Črnivcem je nenadoma zapeljal na levi vozni pas, prav tedaj ko je iz nasprotne smeri pripeljal v osebnem avtomobilu Filip Lukan (roj. 1934) iz Radovljice. V silovitem trčenju je Lukanov avtomobil odneslo s ceste na travnik, Frelihov avtomobil pa je obstal na cesti na levem voznem pasu in tako zaprl pot avtomobilu Srečka Holeška, ki je vozil za Lukanom. V nesreči je bil hudo ranjen voznik Milan Frelih, voznika Kulan in Holešek ter sopotnik pa lažje. Škode na vozilih je za 60.000 din.

Voznici postalo slabo

V petek, 7. maja, ob 7.10 se je na lokalni cesti v Zg. Dupljah pripetila prometna nezgoda. Voznica osebnega avtomobila Marija Zaplotnik (roj. 1914) s Pristave pri Tržiču je peljala od Križev proti Dupljam, ko ji je v blagem desnem ovinku nenadoma postalo slabo. Avtomobil je začelo zanašati po cesti, prevrnil se je na bok in zdrsel s ceste v desno, kjer je zadel Julijano Verder (roj. 1920) iz Zadrage, ki je stala izven ceste v jarku. Verderjeva je bila v nesreči huje ranjena.

Kolesar zavil pred avto

V soboto, 8. maja, ob 15.15 se je na regionalni cesti v Zmincu pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Rudi Romšek (roj. 1935) iz Podstudenca pri Strahovici je vozil proti Poljanam. V Zmincu mu je nasproti pripeljal na kolesu 9-letni Ernest Tušek iz Zminca, ki je pred avtomobilom nenadoma zavil v levo, tako da ga je avtomobil zadel. Hudo ranjenega so pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

Hudo ranjen sopotnik

V soboto, 8. maja, ob 23. uri se je na regionalni cesti med Brniki in Kranjem pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Vincenc Šuštar (roj. 1942) iz Podbrezij je peljal proti Kranju. V blagem desnem ovinku je naglo odvil, ko se je izognil papirju na cesti, tako da je avtomobil začelo zanašati, zapeljal je s ceste, kjer se je trikrat preobrnil in obstal na kolesih. Med prevračanjem je iz avtomobila padel sopotnik Janez Presterl (roj. 1941) iz Ljubnega in se hudo ranil. Škode na avtomobilu je za 25.000 din.

Zavozila v rdečo luč

V soboto, 8. maja, ob 20.10 se je v Kranju v semaforskem križišču Koroške in Kidričeve ceste pripetila prometna nezgoda. Voznica osebnega avtomobila Vincenca Šetina (roj. 1954) iz Zbilj je peljala proti križišču, ko je zelena luč že utripala in zapeljala v križišče že v rdečo luč. Vtem je z desne strani s Kidričeve ceste ob zeleni luči pripeljal na kolesu z motorjem Miroslav Uršič (roj. 1953) iz Kranja, ki ga je avtomobil zadel in zbil, da je obležal hudo ranjen.

Z avtom v potok

V nedeljo, 9. maja, ob 7.15 se je na lokalni cesti v Davči pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Ferdinand Koder (roj. 1937) iz Davče je iz neznanega vzroka nenadoma zapeljal v levo v strmo pobočje, od tu pa kakih 40 metrov globoko v potok. Hudo ranjenega voznika so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

L. M.

Tragično proslavljanje

V petek, 7. maja, je Marko Perkovič (roj. 1952) iz Ljubije, začasno je stanoval na Novem svetu v Škofji Loki, vse popoldne proslavljal s prijatelji rojstvo svojega otroka. Močno vinjen se je okoli 19. ure nameraval okopati v Sori. Ko je pod brvjo med Titovim in Cankarjevim trgom zaplaval v mrzlo vodo, mu je nenadoma odpovedalo srce in se je utopil.

Komisija za medsebojna razmerja delavcev Samoupravne delovne skupnosti skupnih služb

Veletrgovine Živila Kranj, n.sol.o.
objavlja prosto delovno mesto
strojnega knjigovodje

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
- **da imajo srednješolsko izobrazbo (ekonomski ali finančni tehnik),**
- **tečaj za knjiženje na mehanografskih strojih in**
- **1 leto delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delovnih mestih.**

Poskusno delo na tem delovnem mestu je določeno 60 dni.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev je treba poslati v 15 dneh po objavi kadrovski službi Veletrgovine Živila Kranj – Cesta JLA 6.

belinka
tovarna kemičnih izdelkov

bel

belilo za strojno in ročno pranje

perborat special

Kmetijsko živilski kombinat Kranj
TOZD Komercialni servis Kranj
z n. sol. o.
Skladišče gradbenega materiala Hrastje
Tel. št. 21-611

GRADITELJI!

Nudimo vam po konkurenčnih cenah gradbeni material:
- **cement M 450 Anhovo 1,03 din/kg**
- **stavbno pohištvo (okna, vrata) Inles Ribnica**
- **parket**
- **betonsko železo**
- **hidrirano apno**
- **strešnik Novoteks**
- **betonske mešalce – 100 lit.**

Cene staremu programu vezanih oken Inles smo znižali za 25 %.
Za vse vrste vrat pa vam nudimo 5 % popusta.
Izkoristite ugoden nakup!

Javna licitacija
Železarski izobraževalni center na Jesenicah
odprodaja naslednja osnovna sredstva:

2 stružnici 250/1500,2000	30.000,–
2 varilna agregata	1.500,–
5 magnetofonov	180,–
1 gravirni stroj	1.250,–
1 vrtalni stroj – mali	650,–
2 kaluparska stroja	1.000,–
1 brusilni stroj – ploščinski	600,–
1 skobeljni stroj 150 mm	2.500,–
4 pisalne stroje	250,– do 350,–
1 plinsko peč	300,–
1 ventilator z motorjem	150,–
1 vrtalni stroj – ramenski	5,– za kg
10 elektromotorjev 0,18 do 4 kW	100,– do 400,–

Licitacija bo v prostorih ŽIC 15. maja 1976, in sicer:
ob 9. uri za družbene organizacije in ob 10. uri za vse fizične osebe.
Pogoj za licitacijo za družbene organizacije je naročilnica z rokom plačila 15 dni za ostale fizične osebe 10 % polog in po dobljeni licitaciji takojšnje plačilo.
Ogled licitacijskih predmetov je možen 13. in 14. maja od 6. do 14. ure in v soboto, 15. maja, od 8. ure naprej.
Prometni davek je vračunan v ceni.

Kranjske strelke in strelci najboljši v Sloveniji

Letošnjega republiškega strelskega prvenstva s serijsko zračno puško v Ljubljani se je udeležilo preko 600 tekmovalcev. Tokrat so prvič nastopili tudi člani. Strelke in strelci iz kranjskih strelskih družin so dosegli nekaj odličnih uvrstitev. Predvsem velja omeniti ekipno in posamično zmago pri članicah, ekipno zmago članov in odlično drugo mesto mladinske ekipe. Deset strelk in strelcev pa je izpolnilo normo za nastop na državnem prvenstvu, ki bo 22. in 23. maja v Zagrebu.

Rezultati – posamezno: ČLANICE: 1. Sabo (Kranj 344, 2. Brezar (Cerklje) 342, 5. Oblak (Kranj) 337, 8. Valentar (Kranj) 327; ČLANI: 5. Plestenjak (Bitnje) 365, 9. Šilar (Bitnje) 360, 14. Malovrh (Kranj) 359; MLADINKE: 27. Jenko (Kranj) 304; MLADINCI: 2. Retej (Kranj) 363, 13. Jurgele (Kranj) 350; PIONIRKE: 7. Lovrenčič (Bratstvo-Edinstvo) 160; 1. Velkavrh (Cerklje) 172. V ekipni konkurenci so bile mladinke 12., pionirke ekipe Bratstvo-Edinstvo 7., pionirji Tabora Cerklje pa 11.

B. Malovrh

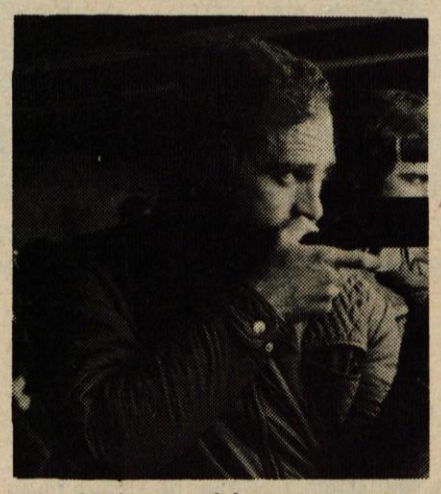

Republiško strelsko prvenstvo s serijsko zračno puško. Kranjčana Šiler in Plestenjak sta bila člana zmagovite ekipe v članski konkurenci. – Foto: B. Malovrh

Dirka okoli Blejskega jezera

V soboto je KK Bled organiziral kolesarsko dirko okoli jezera, ki se je je udeležilo skupaj 110 kolesarjev iz 11 klubov. Najprej so se pomerili pionirji, za njimi veterani, nato mlajši mladinci, katerih dirka je veljala za slovensko prvenstvo, nato pa še starejši mladinci. V najzanimivejši dirki mlajših mladincev je bil najhitrejši Aleš Kregar (Rog), vendar je bil diskvalificiran, ker je pred ciljem dvignil roke.

Med starejšimi veterani na sobotni kolesarski dirki na Bledu je zmagal Franc Plestenjak (Sava Kranj) doma s Kokrice – Foto: F. Perdan

Rezultati – pionirji (1 krog, 6,4 km): 1. Franci Urbanc (OŠ S. Jenko), 2. Bernik (Astra), 3. Štros (Hrastnik); veterani (1 krog): 1. Filip Kalan (Partizan Gorje), 2. Dežman (Kokrica), 3. Plestenjak (Sava); mlajši mladinci (7 krogov): 1. Žaubi (Rog), 2. Beton (Sava), 3. Vehar (Novoteks); starejši mladinci: 1. Žibert (Dol), 2. Zrimšek (Novoteks), 3. Dobnik (Branik), 4. Rožman (Astra), 5. Kozjek (Sava).

F. Jelovčan

Sava tretja na Alpe-Adria

Za letošnjo dirko lahko rečemo, da je imela najboljšo konkurenco zadnjih let, imela pa je tudi izreden epilog, saj je bila zaradi katastrofalnega potresa v Italiji prekinjena. Odpadli sta dve etapi, dodana pa je bila etapa Kriterij prijateljstva, kar je bistveno vplivalo na končno uvrstitev naših tekmovalcev. Thaler je bil dejansko najboljši, naše pa so nepredvidene spremembe vsekakor zmedle. Po uvodnem uspehu Krakerja so bile ostale uvrstitve poprečne. Kljub temu je tretje mesto ekipe Save realno, čeprav so uvrstitve posameznikov manj zadovoljive kot bi bile verjetno ob normalnem poteku dirke.

Rezultati: 1. etapa: – Poreč–Lignano (185 km): 1. Andretto (Vitoria Venetto), 2. Takač (Madžarska), 3. Kraker (Sava), 4. Thaler (ZRN), 18. Ropret, 39. Pečnik, 57. Žagar, 59. Valenčič (vsi Sava); **2. etapa** – Gorica–Ljubljana (98 km): 1. Thaler (ZRN), 2. Daneček (ČSSR), 21. Ropret, 22. Kraker, 26. Valenčič, 39. Pečnik, 55. Žagar; **3. etapa – Kriterij prijateljstva (25 km):** 1. Thaler (ZRN), 2. Jagla (Poljska), 24. Pečnik, 29. Valenčič, 30. Kraker, 31. Ropret, 46. Žagar; **skupna uvrstitev:** 1. Thaler (ZRN) 8.05,46, 2. Jagla (Poljska) 8.07,00, 3. Takač (Madžarska) 8.07,04, 6. Frelih (Rog), 11. Kraker, 12. Ropret, 29. Valenčič, 34. Pečnik, 47. Žagar (vsi Sava); **ekipno:** 1. Poljska 24.20,60, 2. ZRN 24.22,14, 3. Sava 24.25,00, 4. ČSSR 24.26,06, 5. Madžarska, 6. Astra.

F. Jelovčan

Sava krepko vodi

V 17. kolu nogometnega prvenstva Gorenjske so napravili presenečenje nogometaši Medvod, ki so doma visoko premagali Jesenice. Tokrat se je izkazal Triglav, ki je izdatno odpravil Alpino. Pomembno zmago pa je zabeležil tudi Bled.

MEDVODE : JESENICE 5:2 (2:0)

Medvode – Igrišče NK Medvode, gledalcev 300, sodnik F. Gros iz Kranja.

Domačini so bili skozi vso igro boljši. Gostje so le redko ogrožali vrata domačih.

TRIGLAV : ALPINA 6:1 (2:1)

Kranj – Stadion Stanka Mlakarja, gledalcev 250, sodnik Čufar iz Kranja.

V prvem delu sta bili ekipi enakovredni, v drugem pa so gostje popustili, tako da so kondicijsko boljši domačini zabili kar 4 gole.

BLED : TRŽIČ 3:1 (2:0)

Bled Stadion NK Bled, gledalcev 300, sodnik Žibert iz Naklega.

Domačini so takoj v začetku zelo dobro zaigrali in si priborili prednost dveh golov. V drugem delu so gostje zamenjali vratarja. Tekma je bila živa in borbena.

NAKLO : SAVA 0:3 (0:1)

Naklo – Igrišče NK Naklo, gledalcev 400, sodnik Grošelj iz Škofje Loke.

Gostje so bili tehnično boljše moštvo skozi vso tekmo. Domačini so se v glavnem branili.

ŠENČUR : BOHINJ 0:1 (0:0)

Šenčur – Igrišče NK Šenčur, gledalcev 400, sodnik Kodele iz Kranja.

Tekma je bila tipično prvenstvena. Domačini so bili v rahli terenski premoči. Gostje so dosegli zmagoviti zadetek nekaj minut pred koncem tekme.

LESCE : ALPLES 2:0 (0:0)

Lesce – Igrišče NK Lesce, gledalcev 250, sodnik Benkič iz Škofje Loke.

V prvem polčasu sta bili ekipi enakovredni, v drugem pa so domačini bolje zaigrali in zasluženo osvojili obe točki.

Na lestvici vodi Sava s 26 točkami, drugouvrščeni Bled ima 4 točke manj, Lesce pa 5.

P. Novak

Oba praznih rok

KRANJ – Po štirinajstdnevnem premoru so borbe pod koši spet nadaljevali košarkarji v slovenski ligi. Oba Gorenjca sta tokrat gostovala in ostala praznih rok. Jeseničani so v Ljubljani morali priznati premoč Bežigradu 74, Kranjčani pa Vrhniki.

BEŽIGRAD 74 : JESENICE 81:74

Ljubljana – Dvorana vojašnice Ljube Šercarja, Bežigrad 74 : Jesenice 81:74 (33:32), gledalcev 100, sodnika Prinčič (Nova Gorica), Grmič (Murska Sobota).

Bežigrad 74: Petrin 2, Pušnik 4, Novak 14, Kračman 2,, Barborič 14, Božovič 9, Perkovič 8, Andrejašič 18, Hladnik 10.

Jesenice: P. Pirih 2, Noč 11, Bizjak 8, D. Pirih 18, Lozar 4, Misič 6, Vauhnik 15, Šmid 10.

Jeseničani so se tokrat v Ljubljani predstavili z borbeno igro in prav nič niso »spoštovali« favoriziranih domačinov. V obeh delih so jim bili namreč enakovreden nasprotnik. Le v finišu so naredili preveč napak in te so jih stale tudi zmage.

VRHNIKA : TRIGLAV 94:87

Logatec – Telovadnica OŠ v Dolnjem Logatcu, Vrhnika : Triglav 94:87 (45:42), gledalcev 100, sodnika Kveder (Žalec), Ivanuč (Ljubljana).

Vrhnika: Gantar 10, De Gleria 26, Seljak 11, Gorenc 9, Ščukovt 26, Sivka 4, Nagode 2, Muha 2, Pahor 6.

Triglav: Kalan 15, Lipovac 12, Skubic 14, Hribernik 11, Košir 8, Fartek 12, Torkar 5, Zupan 10.

Domačini so presenetili goste, saj so Kranjčani v igro z Vrhniko odšli po točki. Toda v nadaljevanju so jih Vrhničani nadigrali in zmaga je zasluženo ostala doma.

Lestvica:

Celje	14	12	2	1134:1001	24
Bežigrad 74	15	12	3	1280:1151	24
Triglav	15	11	4	1253:1155	22
Fructal	14	11	3	1158:1099	22
Vrhnika	15	7	8	1271:1316	14
Trnovo	15	7	8	1258:1307	14
Beti	15	6	9	1041:1137	12
Rudar	14	5	9	1051:1054	10
Jesenice	15	5	10	1098:1172	10
Ježica	15	4	11	1175:1200	8
Branik	14	4	10	1124:1176	8
Novoteks	15	4	11	1081:1146	8

Ostali izidi: Beti : Novoteks 69:75 (61:61, 33:28), Trnovo : Ježica 100:94 (41:60). -dh

LTH : Korotan 0:2 (0:1)

Škofja Loka, ZCNL, igrišče v Puštalu, vreme oblačno in deževno, teren spolzek in težak za igro, gledalcev 250, sodnik Novoselac (Ljubljana).

Strelca: 0:1 Mokič (4), 0:2 Kapušin (80)

LTH: Košir, Smolej, Lonev, Hafner, Džambić, Sušnik (Mehič), Brdnik, Jemec, Nikolič, Ipavec, Valentič.

Korotan: Hvala, Žun, Valant, Žumer, Šprajcar, B. Andoljšek, Strnad, Mokič, Kranjc, Radosavljević, (Kapušin), Andoljšek.

Kranjčani so v gorenjskem derbiju zmagali povsem zasluženo. Gostje so povedli že v četrti minuti z lepim golom Mokiča. V nadaljevanju tekme so bili v precejšnji terenski premoči domačini, vendar tega niso znali izkoristiti. Med mladimi igralci LTH, moštvo je letos močno pomlajeno, saj v ekipi nastopa kar osem novih igralcev, pa ni bilo nikogar, ki bi znal potisniti žogo v mrežo. Končni rezultat je postavil Kapušin po hitrem protinapadu. Igra je bila od časa do časa precej groba. K temu je v veliki meri pripomogel tudi slab sodnik Novoselac.

-jg

Orodno kovaštvo Poljane nad Škofjo Loko
razpisuje prosto delovno mesto
knjigovodje – administratorja
s polnim delovnim časom za nedoločen čas
Pogoji: nižješolska izobrazba z nekaj prakse in delno obvladanje strojepisja.
Kandidati za zgoraj razpisano delovno mesto naj pismeno vlogo z navedbo izobrazbe in zadnje zaposlitve pošljejo na naše podjetje v 10 dneh po objavi.

Begunje na Gorenjskem
Psihiatrična bolnica
objavlja prosto delovno mesto
materialnega knjigovodje
Pogoj: ekonomska srednja šola, delovne izkušnje zaželene.
Poskusno delo 3 mesece.
Pismene prijave z dokazili sprejema tajništvo bolnice do vključno 17. maja 1976.

Zavod Matevža Langusa
Kamna gorica
razpisuje licitacijo za prodajo
gospodarske zgradbe
poleg stare zgradbe »Kapsove hiše« št. 29, ki bo v petek, 14. maja 1976, ob 8. uri dopoldne na mestu same prodaje.
Izklicna cena je 26.490 din.

šport med vikendom

NOGOMET – V zahodni conski nogometni ligi so gorenjski predstavniki v nedeljo igrali takole: LTH : Korotan 0:2 (0:1), Tabor : Kamnik 2:1 (1:1). Na lestvici krepko vodi Litija, medtem ko je kranjski Korotan na 4. mestu.

Pari prihodnjega kola: Korotan : Litija, Kamnik : Bela Krajina, Koper : LTH.

ROKOMET – V moški republiški ligi je Tržič premagal Brežice s 34:24 (15:13). Tekma Dobova : Jelovica pa je bila pri rezultatu 21:24 (12:13) prekinjena 6 minut pred koncem tekme. V ženski ligi se je gorenjski derbi po pričakovanju končal z zmago Alplesa, ki je v Kranju premagal Savo s 16:14 (7:7). Tekma Dobravlje : Kamnik se je končala z zmago Kamničank 17:16 (10:7).

Pari prihodnjega kola: Jelovica : Radgona, Mlinotest : Tržič, Kamnik : Šmartno, Alples : Izola, Borec : Sava.

KOŠARKA – V ženski republiški ligi se je derbi kola končal z zmago Škofjeločank, ki so premagale Ježico z 52:51 (19:26). Tekma Kladivar (Žiri) : Branik pa se je končala v Žireh z zmago Mariborčank z 52:55 (23:24). V drugi republiški ligi – zahod je bilo odigrano 2. kolo, vendar nepopolno. Medvode so premagale Prule z 81:64 (48:33), Kamnik pa Ljubljano z 68:56 (39:27). Tekma Kroj : Lesonit ni bila odigrana, čeprav sta na igrišče prišli obe ekipi. Med ogrevanjem pa je eden izmed gostov z žogo razbil tablo, tako da so morali tekmo preložiti na kasnejši čas.

Pari prihodnjega kola: Olimpija : Kroj, Slovan : Kladivar, Zelena jama : Kamnik, Prule : Kroj, Kras : Medvode.

ODBOJKA – V II. zvezni ligi je naslov prvaka že osvojil ravenski Fužinar. Bled je gostoval v Črnučah in premagal Savo s 3:2. Blejci so trenutno na 3. mestu. V republiški moški ligi so bili doseženi naslednji rezultati: Novo mesto : Jesenice 2:3, Mežica : Kamnik 3:1; ženske: Mislinja : Jesenice 2:3.

Pari prihodnjega kola: Bled : Bagat, Jesenice : Mežica, Kamnik : Polskava, Jesenice : Ljubljana (ženske).

KEGLJANJE – Tekmovalna komisija KZS je registrirala zaostala prvenstvena dvoboja moške republiške lige Konstruktor : Gradis z 0:50 in Ljubljana : Gradis 50:0. S tem je tudi končano letošnje ligaško tekmovanje. Ljubljanski Gradis je osvojil prepričljivo prvo mesto, medtem ko je bil kranjski Triglav četrti.

MOTOKROS – Na mednarodnem tekmovanju v motokrosu, ki je bilo v nedeljo v Karlovcu za motorje do 250 ccm, je Kranjčan Nahtigal osvojil 8. mesto, Tržičan Pušavec pa je bil 9. Najbolje pa se je uvrstil izmed Gorenjcev Tržičan Šparovec, ki je zasedel 6. mesto.

J. J.

vsak dan
MALI GOLF
V KRANJU
od 9. do 20. ure
CENTRAL

Katastrofalen potres v severni Italiji

Potres je najhuje prizadejal okolico Vidma — Sunke, ki so v epicentru dosegli moč 9. do 10. stopnje po Mercallijevi lestvici, je bilo mogoče čutiti tudi po vsej Sloveniji in drugih jugoslovanskih republikah ter še v petih drugih evropskih državah — Pri nas najhuje prizadeti novogoriška in tolminska občina — Pomoč prihaja od vsepovsod — Tudi Gorenjski potres ni prizanesel

V četrtek, 6. maja, ob 20. uri 59 minut in 14 sekund je predele severovzhodne Italije, predvsem deželo Furlanijo-Julijsko krajino prizadejal katastrofalen potres. Mesta in kraji Osoppo, Forgeria, Buia, Artigne, San Daniele, Gemona in še mnogi drugi v bližnji in daljni okolici Vidma so skoraj popolnoma porušeni in zravnani z zemljo. Četrtkov potres, ki mu je sledilo še več sunkov, do ponedeljka zjutraj že prek sto, močnejša in rušilna pa sta bila tista v petek zjutraj malo pred poldrugo uro in v nedeljo zjutraj malo pred drugo uro, je imel moč 6,5 stopnje po Richterjevi, oziroma moč 9. do 10. stopnje po Mercallijevi lestvici. To pa pomeni, da je bil najhujši potres v Evropi po letu 1963.

Do trenutka, ko to poročamo, so reševalci potegnili izpod ruševin že prek 800 žrtev, približno 2500 ljudi, ki imajo težje poškodbe, pa se zdravi po bolnišnicah po vsej severni Italiji. Brez strehe je ostalo več kot 150.000 ljudi, škoda pa znaša po sedanjih ocenah najmanj 400 milijard lir.

Pomoč na prizadeta področja prihaja od vsepovsod. Že nekaj ur po potresu je prvo pomoč prizadetim nakazala italijanska vlada, v akcijo nudenja pomoči pa so se vključili tudi mnogi drugi italijanski delovni kolektivi in ustanove, skratka pomoč priteka od vsepovsod. Tudi jugoslovanski zvezni izvršni svet je na svoji izredni seji sklenil italijanski vladi nuditi prvo pomoč v višini enega milijona din. Jugoslovanski rdeči križ je na potresna področja prav tako že poslal pomoč v materialu in denarju. Na najhuje porušena področja v severovzhodni Italiji so odpotovali tudi naši strokovnjaki, ki pomagajo pri reševanju in odkrivanju še morebiti preživelih prebivalcev doline Tilmenta.

Takole velike razpoke so se pojavile na nekaterih krajih jezerske obale v Bohinju

V Sloveniji je četrtkov potres najhuje prizadejal tolminsko in novogoriško občino. Smrtnih žrtev k sreči ni bilo, zato pa je na tem področju Primorske ostalo brez strehe nad glavo več kot 3000 ljudi. V tolminski in novogoriški občini je poškodovanih najmanj 6000 zgradb, med njimi so tudi mnoge tovarniške dvorane in druge pomembne ustanove. V občini Tolmin se je, denimo moralo izseliti iz stanovanj že v četrtek ponoči 600 družin, 500 pa jih je ostalo brez strehe še po hudem sunku v nedeljo zjutraj.

Čeprav prihaja na tolminsko in novogoriško področje pomoč praktično od vsepovsod, le-ta še vedno ni zadostna. Primanjkuje še večje število šotorov, avtomobilskih prikolic, kjer bi namestili matere z majhnimi otroki in ostarele ljudi, vsak trenutek pa pričakujejo, da bodo dobili 60.000 kvadratnih metrov polivinila za najnujnejše »zakrpanje« streh. Na celotnem področju Primorske je namreč v nedeljo na vso nesrečo začelo še deževati.

V občinah Nova Gorica in Tolmin iz ure v uro ugotavljajo vse večjo škodo. V tolminski občini so do trenutka, ko to poročamo, našteli že 2000 porušenih hiš, ki so neprimerne za bivanje, najmanj toliko pa jih je še poškodovanih. »Trenutno najbolj potrebujemo opremo za prenočevanje ljudi,« je dejal v nedeljo zvečer predsednik skupščine občine Tolmin Anton Ladava, ko se je zahvaljeval za pomoč, ki jo prizadetemu področju nudijo ostale slovenske in jugoslovanske pokrajine.

Četrtkov potres je povzročil precejšen preplah tudi na celotnem področju Gorenjske. K sreči kranjska, tržiška in jeseniška občina niso utrpele občutnejše materialne škode. Na nekaterih zgradbah so se sicer pojavile manjše, toda nenevarne razpoke.

Precej drugače pa je bilo že v **škofjeloški občini.** Potres je povzročil precejšnjo škodo na stanovanjskih hišah in gospodarskih poslopjih v Davči. V mnogih stenah na stanovanjskih zgradbah so zazijale široke razpoke, porušili so se dimniki, potres pa je dokaj načel tudi enega od hlevov na tem področju. Največjo škodo so utrpeli Marija Peternelj, Frančiška Guzelj, Peter Prezelj, Amalija Jemc, Peter Bevk in Ivan Frelih — vsi iz Davče. V Zalem logu je potres načel stavbo Antona Žbontarja, v kateri je trgovina. V zgornjih prostorih so razpokali stropi, na zunanjih stenah pa so nastale razpoke. Na hiši Ludvika Reye iz Zalega loga so prav tako razpokale stene, obstaja pa tudi nevarnost, da se podre dimnik. Nekaj razpok so utrpela stanovanjska in gospodarska poslopja na Sorici in v Dražgošah, pa tudi v Železnikih je potresni sunek poškodoval eno hišo. Uspelo nam je tudi zvedeti, da je težje poškodovana šola na Sorici (razpoke, poškodovana streha in podrta dimnika), na odseku ceste Podrošt—Sorica pa je na približno 30 metrov dolgem odseku nastala manjša reža. Skupno je poškodovanih najmanj 50 zgradb. Sicer pa ni treba posebej poudarjati, da je v mnogih krajih s streh padala opeka, da so se ob tresenju po sobah premikali razni predmeti, padali na tla, kar vse je med prebivalstvom povzročilo precejšen strah.

Po nepopolnih podatkih (kajti komisije so še na terenu), ki smo jih dobili do zaključka redakcije, pa je kot kaže potres še večjo škodo povzročil **v radovljiški občini.** Najbolj je prizadel stanovanjske in nekatere družbene oziroma gospodarske objekte v Bohinju. Tako je posebna komisija, ki jo je v petek, 7. maja, zjutraj imenoval izvršni svet občinske skupščine, v soboto zaprla hotel Jezero. V starem delu tega objekta so močno razpokale stene, porušen je dimnik in poškodovana je streha. Skratka, bivanje v hotelu ni več varno, zato so morali goste in upravo preseliti. Podobno se je zgodilo tudi s hotelom Pod Voglom. Tudi ta objekt je tako poškodovan, da so hotel zaprli. Prav tako je bilo treba izprazniti četrto nadstropje hotela Zlatorog in zaprli so hotel Črna prst.

Še večjo škodo pa sta dva močnejša potresna sunka naredila v zgornji bohinjski dolini. Tu je poškodovanih 11 družbenih objektov, med katerimi so najbolj Gozdarsko kmetijska zadruga Srednja vas, kjer so morali izprazniti pisarniške prostore, nadalje gostišče Rupa, Sirarna v Srednji vasi, v šoli v Srednji vasi so nastale manjše razpoke, počil pa je tudi glavni obok cerkve v Srednji vasi. Razen tega je v Stari Fužini poškodovanih 14 stanovanjskih in gospodarskih objektov, v Studorju 12, v Bohinjski Češnjici 28, v Srednji vasi 34 in v Jereki en objekt. V večini primerov so se porušili dimniki, nastale pa so manjše in večje razpoke v stenah.

Po ponovnem pregledu pa je komisija odločila, da je treba zapreti stanovanjsko stavbo v Bohinjski Bistrici nasproti železniške postaje. Izselili so devet družin. Prav tako so izselili stanovalce iz Zoisovega gradu v Bistrici in iz sosednje stavbe. Zapreti so morali šolo na Bohinjski Beli in je zdaj pouk v mladinskem domu. Začasno, do popravila, pa je zaprta tudi šola v Ribnem.

Kot rečeno, so člani komisije in izvršnega sveta še vedno na terenu, kjer pregledujejo posamezne najbolj poškodovane objekte in ocenjujejo škodo. Izvršni svet, ki se je od petka zjutraj večkrat sestal na izrednih sejah (zadnja je bila včeraj, 10. aprila, zjutraj), je ugotovil, da znaša po dosedanjih ocenah materialna škoda blizu 25 milijonov novih dinarjev. Na srečo med prebivalci ni bilo teže poškodovanih; le štirim so morali nuditi pomoč, ker so se poškodovali pri begu iz prostorov med potresnim sunkom v četrtek zvečer.

Razen tega je izvršni svet razpravljal tudi že o prvih ukrepih. Tako naj stanovanjska skupnost preuči možnosti za popravilo nekaterih stanovanjskih objektov. V vseh denarnih skladih (sklad skupnih rezerv, stanovanjski, solidarnostni sklad za elementarne nesreče) pa so začasno ustavili odobravanje denarja za druge družbene potrebe v občini. Razen tega se je izvršni svet povezal tudi s predstavniki tolminskega glede pomoči. Ugotovili so, da na tolminskem trenutno poleg šotorov in prikolic najbolj potrebujejo gradbeni material. Zato je izvršni svet o tem seznanil tovrstne delovne organizacije v občini, naj se odzovejo solidarnostni pomoči.

— — —

V soboto dopoldne smo si ogledali tudi nekatera prizadeta območja v Bohinju in se prepričali o škodi. Posnetki, ki smo jih naredili, kažejo, da škoda res ni majhna in da sta predvsem dva močnejša potresna sunka močno zatresla pretežni del Bohinja. Kolikšna je bila moč potresa v tem delu radovljiške občine, kaže med drugim tudi jezerska obala. Nekako od hotela Pod Voglom pa do kampa pred hotelom Zlatorog se je obala premaknila (nekako pogreznila) na nasprotni strani pa dvignila. Na nekaterih krajih ob obali pa so se pojavile tudi precejšnje razpoke.

J. Govekar
A. Žalar
Slike: F. Perdan

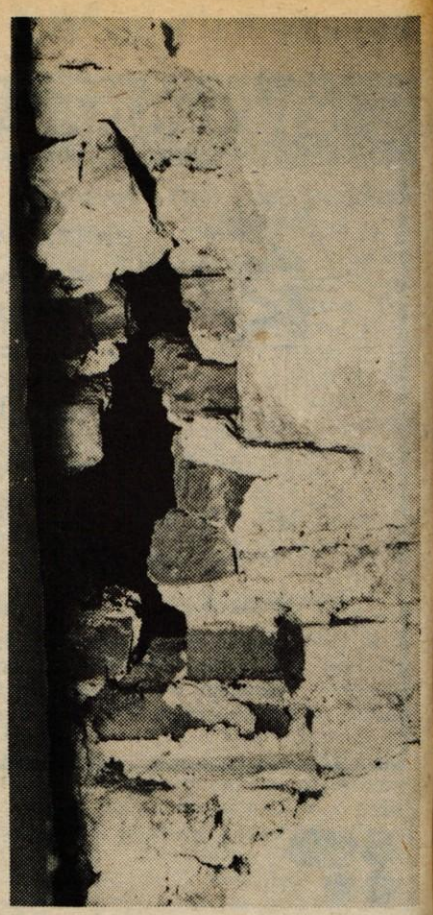

Objekte s takšnimi razpokami so morali zapreti

Močno je potres zatresel tudi stavbo, v kateri so pisarne oziroma upravni prostori Gozdarsko kmetijske zadruge Srednja vas.

Hotel Jezero v Bohinju so že v soboto zaprli. Poleg podrtega dimnika in poškodovane strehe so se pojavile precejšnje razpoke tudi v sobah v starem delu hotela.

Voda je pitna in pod kontrolo

Zavod za socialno medicino in higieno za Gorenjsko je sporočil, da so že v petek, 7. maja, po potresu pregledali 37 vodovodov in 3 termalne izvire na Gorenjskem, vendar je bakteriološka preiskava vode pokazala, da je voda pitna. Motnost, ki se je ponekod pokazala, je posledica organskih primesi vodi in ni škodljiva zdravju. Vzorce vode bodo pregledovali tudi ta teden, tako da bo morebitna sprememba v kakovosti pitne vode takoj znana, prebivalstvo pa obveščeno.

Sodelovanje Iskre in holandskega Philipsa

Konec aprila je bila v Ljubljani tiskovna konferenca, na kateri je generalni direktor Iskre Jože Hujs seznanil časnikarje s sporazumom, ki sta ga sklenili holandska firma Philips in Iskra. Sporazum govori o skupni proizvodnji, prodaji in vzdrževanju najsodobnejših elektronskih računalniških sistemov tako imenovanega manjšega in srednjega obsega. Ti sistemi so namenjeni predvsem za poslovanje podjetij, bank in drugih.

S tovrstno procesno računalniško tehniko se Iskra ukvarja že nekaj let, vendar je za zdaj usmerjena še bolj na področje avtomatske telefonije. Že v bližnji prihodnosti pa se nameravajo lotiti tudi tako imenovane profesionalne elektronike. In prav zaradi dosedanjih izkušenj na tem področju in načrtovanih programov se je firma Philips odločila za sodelovanje z Iskro.

Skupna oziroma kooperacijska proizvodnja se bo začela že letos. Tako se bodo ta mesec najprej sešli strokovnjaki obeh podjetij in določili proizvodni program. Razen tega pa bo Iskra v Kranju ustanovila posebno temeljno organizacijo združenega dela, v kateri bo okrog 250 strokovnjakov, ki se bodo ukvarjali samo z elektronsko računalniško dejavnostjo.

V Jugoslaviji je zdaj ugrajenih okrog 200 Philipsovih računalnikov. Iskra je zdaj prevzela vzdrževanje in oskrbo teh računalnikov, kajti v novo TOZD bo vključena tudi celotna strokovna skupina Commerca, ki je doslej opravljala to dejavnost kot zastopnik Philipsa v Jugoslaviji. In nenazadnje velja omeniti, da bo vsa oprema iz sodelovanja Iskra-Philips na voljo jugoslovanskim kupcem za dinarje.

M. K.

Teden RK od 8. do 15. maja

»Rdeči križ je vedno mlad«

Letošnji teden Rdečega križa od 8. do 15. maja poteka pod geslom Rdeči križ je vedno mlad. Tema simbolizira vitalnost Rdečega križa, njegovo hotenje in zmožnost, da se vključuje v sodobne tokove življenja. Letos je še posebej poudarjena možnost večjega sodelovanja z mladimi, njihovo vključevanje v organizacijo, katere bodočnost delovanja vsekakor sloni tudi na aktivnosti mladih.

V tednu Rdečega križa bo v Sloveniji več akcij, ki jih pripravljajo tako republiški odbor kot tudi občinski odbori in krajevne organizacije. V tednu RK bo izvršni odbor RO RK Slovenije pripravil proslavo 20-obletnice delovanja Mladinskega zdravilišča in letovišča RKS Debeli rtič; ob tej priložnosti bo odprt tudi nov paviljon za letovanje otrok.

V tem letu se tudi nadaljuje akcija za napredek higiene in varstva okolja na Slovenskem. Program olepševalnih akcij in higienskih akcij, ki je načrtovan za vse letošnje leto, bo vsekakor imel svoj posebni poudarek v tednu RK: poleg oblik, znanih iz prejšnjih let naj bi letos začeli ustanavljati po vaseh, ulicah, v TOZD, šolah, dijaških domovih, študentskih naseljih, samskih domovih, učnih centrih higienske aktive RK, ki bi kot stalni odbori povezovali vse dejavnike v krajevnih skupnostih in TOZD in tako pomagali krajevnim organizacijam in aktivom RK pri spodbujanju in uresničevanju prizadevanj za napredek higiene in varstvo okolja. Razen teh in drugih akcij RK bo v maju in sicer zadnji četrtek, od 17. do 19. ure spet velika akcija zbiranja oblačil, obutve, posteljnine in postelj, na kar občane, ki bi imeli kaj darovati Rdečemu križu, že sedaj opozarjamo.